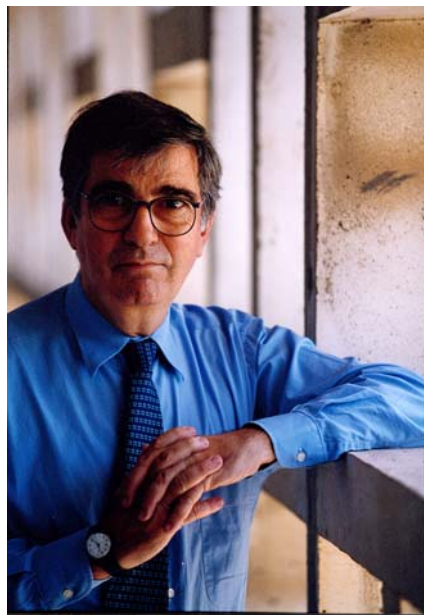


MEMÒRIA D'ACTIVITATS

CURS 2003-2004

CURS 2004-2005



*Departament d'Història i Institucions
Econòmiques*



UNIVERSITAT DE BARCELONA



IN MEMORIAM DR. ERNEST LLUCH I MARTÍN
(VILASSAR DE MAR, 1937-BARCELONA, 2000)

En el cinquè aniversari del seu assassinat

MEMÒRIA D'ACTIVITATS CURSOS 2003-2004 2004-2005

DEPARTAMENT D'HISTÒRIA I INSTITUCIONS
ECONÒMIQUES

ÍNDIX

MEMBRES DEL DEPARTAMENT	7
PUBLICACIONS DELS MEMBRES DEL DEPARTAMENT	11
CONGRESSOS I PRESENTACIÓ DE COMUNICACIONS	23
CURSOS, CONFERÈNCIES I SEMINARIS	35
DOCÈNCIA IMPARTIDA PELS MEMBRES DEL DEPARTAMENT	39
PROGRAMA DE DOCTORAT	49
TESIS DOCTORALS LLEGIDES	53
TREBALLS DE RECERCA LLEGITS	55
CURS D'INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA	57
GRUPS DE RECERCA	59
ACTIVITATS REALITZADES PEL DEPARTAMENT	67

MEMBRES DEL DEPARTAMENT

CURS 2003-2004

Director

Dr. Jordi Catalan Vidal

Secretari

Dr. Daniel A. Tirado Fabregat/Dr. Alfonso Herranz Loncan

Administrativa

Sra. Violeta Calderón Pérez

Professors

Dr. Jordi Nadal Oller (Catedràtic Emèrit)

Dra. Francesca Antolín Fargas (Catedràtica d'Universitat)

Dr. Lluís Argemí d'Abadal (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Jordi Catalan Vidal (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Gaspar Feliu Montfort (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Pere Pascual Domènech (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Carles Sudrià Triay (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Enric Tello Aragay (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Josep Maria Benaul Berenguer (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Angel Amado Calvo Calvo (Professor Titular d'Universitat)

Dra. Montserrat Carbonell Esteller (Professora Titular d'Universitat)

Dr. Josep Colomé Ferrer (Professor Titular d'Universitat)

Dra. Montserrat Duran Pujol (Professora Titular d'Universitat)

Dra. Paloma Fernández Pérez (Professora Titular d'Universitat)

Dr. Jordi Pascual Escutia (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Alejandro Sánchez Suárez (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Ricard Soto Company (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Daniel Aurelio Tirado Fabregat (Professor Titular d'Universitat)

Dr. César Yáñez Gallardo (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Lluís Castañeda Peirón (Professor Titular d'Escola Universitària)

Prof. Miquel Gutiérrez Poch (Professor Titular d'Escola Universitària)

Dr. Jordi Planas Maresma (Professor Titular d'Escola Universitària)
Dr. Francesc Valls Junyent (Professor Titular d'Escola Universitària)
Dr. Alfonso Herranz Loncán (Professor Titular Interí d'Escola Universitària)
Dr. Antoni Lucchetti Farré (Professor Titular Interí d'Escola Universitària)
Prof. Ramon Ramon Muñoz (Professor Titular Interí d'Escola Universitària)

Professors Associats

Prof. Rafael Alcalde Ceravalls

Tècnic de Suport a la Recerca

Sr. Raimon Soler Becerro

Professors Ajudants i Becaris

Sr. Marc Badia Miró

Sra. Elsa Bolado Castañera

Sra. Laura Calosci

Sr. Alexander Elu Terán

Sra. Meritxell Estruch Gubern

Sra. Pilar Nogués Marco

Sra. Celia Lozano López de Medrano

Sr. Julio Martínez Galarraga

Sr. Marc Prat Sabartés

Sra. Alessandra Vannini

Sr. Daniel Vázquez Saavedra

Sr. Emiliano Villanueva

CURS 2004-2005

Director

Dr. Jordi Catalan Vidal

Secretari

Dr. Alfonso Herranz Loncan/Dr. Francesc Valls Junyent

Administrativa

Sra. Violeta Calderón Pérez

Professors

Dr. Jordi Nadal Oller (Catedràtic Emèrit)

Dra. Francesca Antolín Fargas (Catedràtica d'Universitat)

Dr. Lluís Argemí d'Abadal (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Jordi Catalan Vidal (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Gaspar Feliu Montfort (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Pere Pascual Domènech (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Carles Sudrià Triay (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Enric Tello Aragay (Catedràtic d'Universitat)

Dr. Josep Maria Benaül Berenguer (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Angel Amado Calvo Calvo (Professor Titular d'Universitat)

Dra. Montserrat Carbonell Esteller (Professora Titular d'Universitat)

Dr. Josep Colomé Ferrer (Professor Titular d'Universitat)

Dra. Montserrat Duran Pujol (Professora Titular d'Universitat)

Dra. Paloma Fernández Pérez (Professora Titular d'Universitat)

Dr. Jordi Pascual Escutia (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Alejandro Sánchez Suárez (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Ricard Soto Company (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Daniel Aurelio Tirado Fabregat (Professor Titular d'Universitat)

Dr. César Yáñez Gallardo (Professor Titular d'Universitat)

Dr. Lluís Castañeda Peirón (Professor Titular d'Escola Universitària)

Dr. Miquel Gutiérrez Poch (Professor Titular d'Escola Universitària)

Dr. Jordi Planas Maresma (Professor Titular d'Escola Universitària)

Dr. Francesc Valls Junyent (Professor Titular d'Escola Universitària)

Dr. Alfonso Herranz Loncán (Professor Titular Interí d'Escola Universitària)

Dr. Antoni Lucchetti Farré (Professor Titular Interí d'Escola Universitària)

Prof. Ramon Ramon Muñoz (Professor Titular Interí d'Escola Universitària)

Professors Associats

Dr. Rafael Alcalde/Prof. Anna Carreras Marín

Tècnic de Suport a la Recerca

Sr. Raimon Soler Becerro

Professors Ajudants i Becaris

Sra. Adoración Álvaro Moya

Sr. Marc Badia Miró

Sra. Elsa Bolado Castañera

Sra. Laura Calosci

Sr. Alexander Elu Terán

Sr. Sergio Espuelas Barroso

Sra. Celia Lozano López de Medrano

Sr. Julio Martínez Galarraga

Sr. Marc Prat Sabartés

Sra. Alessandra Vannini

Sr. Daniel Vázquez Saavedra

Sr. Emiliano Villanueva

PUBLICACIONES DELS MEMBRES DEL DEPARTAMENT

ÁLVARO MOYA, ADORACIÓN

- Puig, Nuria i Álvaro, Adoración, “International aid and national entrepreneurship: A comparative analysis of pro-american business networks in southern Europe, 1950-1975”, *Business and Economic History on-line*, 2003.
- Puig, Núria i Álvaro, Adoración, “La guerra fría y los empresarios españoles: La articulación de los intereses económicos de Estados Unidos en España, 1950-1975”, *Revista de Historia Económica*, 2, 2004, pp. 387-424.

ARGEMÍ D'ABADAL, LLUÍS

- Rodríguez Zúñiga, M.; Argemí, L., eds., *L'agricultura moderna: de l'alimentació al medi ambient*, Publicacions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, 2004.
- Argemí, L., “Les revolucions verdes”, a Rodríguez Zúñiga, M.; Argemí, L., *L'agricultura moderna: de l'alimentació al medi ambient*, Publicacions de la Universitat de Barcelona, Barcelona, 2004, pp. 26-46.
- Argemí, Lluís, *Liberalismo mercantilista: un cuasi sistema*, Síntesis, Madrid, 2004.
- Argemí, Lluís, “Gossen's Laws”, a J. Segura & C. Rodríguez Braun, *An eponymous dictionary of Economics*, Edward Elgar Publishing, Cheltenham (Gran Bretanya), 2004, pp. 93-94.
- Argemí, Lluís, “La fisiocràcia i la seva continuació”, *Manuscrits*, 22, 2004, pp. 45-58.
- Argemí, Lluís, “Lorenzoni y la economía agraria”, a Gioia, V. i Spalletti, S., eds., *Etica ed Economia*, Rubbetino Editore, Soveria Mannelli Catanzaro (Itàlia), 2005, pp. 95-127.
- Argemí, Lluís & Bolado, Elsa, “Jean Antoine Chaptal: from chemistry to political economy”, *European Journal of the History of Economic Thought*, 12 (2), 2005, pp. 215-239.

BADIA MIRÓ, MARC

- Badia Miró, Marc. Rodríguez Valle, Fernando, “Reconstrucción de los procesos evolutivos del paisaje agrario. Metodología y aplicaciones”, a *El Empleo de los SIG y la Teledetección en Planificación Territorial*, Publicaciones de la Universidad de Murcia, Murcia, 2004.
- Badia Miró, Marc i Rodríguez Valle, Fernando, “Una nueva metodología para la reconstrucción histórica del paisaje agrario”, *Geofocus*, 5, 2005, pp. 68-78.

- Badia Miró, Marc i Carreras Marín, A., “Geographical deviations in foreing trade statistics: A study into european trade with Latin American countries 1925”, *UPF Economics & Business Working Papers*, n. 884, Barcelona, 2005.

BENAUl BERENGUER, JOSEP MARIA

- Benaül i Berenguer, Josep M., “Industrialització i energia hidràulica al riu Ripoll, 1750-1935”, *Arraona*, 27, 2003, pp. 80-107.
- Benaül, Josep M., “Transferts technologiques de la France (Normandie, Languedoc et Ardennes) vers l’industrie lainière espagnole (1814-1870)”, a Alain Becchia, dir., *La draperie en Normandie du XIII^e siècle*, Rouen: Publications de l’Université de Rouen, 2003, pp. 264-295.
- Benaül, J.M^a.; Sánchez, A., “El legado industrial del Antiguo Régimen”, a Enrique Llopis (ed.): *El legado económico del Antiguo Régimen en España*, Barcelona: Crítica, 2004, pp. 187-228.
- Benaül, J.M.; Deu, E., “The spanish wool industry, 1750-1935: Import substitution and regional relocation”, a Fontana, Giovanni Luigi and Gérard Gayot, eds.: *Wool: Products and Markets (13th - 20th Century)*, CLEUP, Pàdua (Itàlia), 2004, pp. 845-884.
- Nadal, J.; Benaül, J. M.; Sudrià, C., “Catalunya en la industrialització espanyola del segle XX”, *Memòria Econòmica de Catalunya 2003*, Barcelona: Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya, 2004, pp. 58-60.
- Benaül, J.M.; Deu, E., “L’exploitation industrielle du bassin du Ripoll (XVIIIe-XXe siècle)”, a Caucanas, Sylvie et Cazals, Rémy, eds.: *Du moulin à l’usine. Implantations industrielles, du Xe au XXe siècle*, Editions Privat, Carcasona (França), 2005, pp. 169-189.

CALVO CALVO, ANGEL

- Calvo, A., “Los cables submarinos: una rama emergente de la ingeniería civil en el siglo XIX”, *Quaderns d’Història de l’Enginyeria*, 2003, pp. 255-270.
- Calvo, A., “Sulla via dell’Italia. Speranze e frustraxioni dell’industria della seta catalana durante la transizione al regime liberale”, *Ricerche storiche*, XXXIV (1), 2004.
- Calvo Calvo, A., “Estrategias de competitividad: la diferenciación del producto en la industria algodонера catalana. Una aproximación desde la España Industrial”, *Estudis d’Història Agrària*, 2004, pp. 243-264.
- Calvo, Angel, “Network industries and economic development. An economic-historical approach”, a Giuntini, Andrea, ed.: *Communication and its lines. Telegraphy in the 19th Century among economy, politics and technology*, Istituto di Studi Storici Postali, Prato (Itàlia), 2004, pp. 11-24.

CARBONELL ESTELLER, MONTSERRAT

- Carbonell, M., “Introducció”, a AA. DD., *La Casa de Maternitat i Expòsits. Les corts*, Ajuntament de Barcelona/Diputació de Barcelona, 2004, pp. 13-24.
- Carbonell, M., R. Aguilar, E. Gimeno i J. Montiel, *La Casa de Maternitat i Expòsits. Les corts*, Ajuntament de Barcelona/Diputació de Barcelona, 2004.
- Carbonell, M., “Les institucions de microcrèdit i l'economia social”, *Un segle d'història (1904-2004). Cent anys de la creació de la Caixa de Pensions*, Edicions 62, Barcelona, 2004, pp. 85-91.
- Carbonell Esteller, Montserrat, “Instituciones de microcrédito y economía social en los orígenes de la Cataluña contemporánea”, *Papeles de Economía Española*, “Historias de las Cajas de Ahorros. Nuevas perspectivas”. núm.105-106, Madrid, 2005, pp. 244-264.
- Carbonell Esteller, Montserrat, “Mujeres, trabajo y economías familiares en el Antiguo Régimen” en *Historia de las Mujeres en España y América Latina*, dirigida por Isabel Morant, vol II, Madrid, Cátedra, 2005, pp.237-263.

CARRERAS MARÍN, ANNA

- Carreras Marín, Anna, “La quota de mercat a la regió metropolitana”, a *Atles Comercial de Barcelona*, Ajuntament de Barcelona, 2003, p. 338.
- Carreras Marín, Anna, “La renda familiar disponible a la regió metropolitana”, a *Atles Comercial de Barcelona*, Ajuntament de Barcelona, 2003, p. 334.
- Blasco Martel, Yolanda i Carreras Marín, Ana, “Las exportaciones de España a Cuba (1891-1913): pervivencias históricas en la demanda cubana de productos españoles”, *Secuencia. Revista de Historia i Ciencias Sociales*, núm. 59, 130-156, 2004.
- Carreras Marín, Anna, *Geographical effects on the accuracy of textile trade data: an international approach for 1913*, Working Papers-UPF ref. 821, Barcelona, 2005.
- Badia Miró, Marc i Carreras Marín, Anna, *Geographical deviations in Foreign Trade Statistics: a study into European trade with Latin American countries, 1925*, Working Papers-UPF ref. 884, Barcelona, 2005.

CATALAN VIDAL, JORDI

- Catalan, J., “SEAT entre elINI i la FIAT 1948-1980”, *L'Avenç. Revista d'Història i Cultura*, 285, Barcelona: 2003, pp. 27-36.
- Catalan, J., “La SEAT de Volkswagen”, *L'Avenç. Revista d'Història i Cultura*, 285, Barcelona: 2003, pp. 44-50.
- Catalan, J., “La reconstrucción franquista y la experiencia de la Europa occidental, 1934-1959”, a Barciela, Carlos, ed., *Autarquía y mercado negro. El fracaso económico del primer franquismo, 1939-1959*, Barcelona: Crítica, 2003, pp. 123-168.

- Catalan, Jordi, “La divisa de Franco”, a AA. VV., *Josep Fontana. Història i projecte social*, Editorial Crítica, Barcelona: 2004, pp. 1.573-1574.
- Catalan, Jordi, “Fam i penúria de les condicions de vida durant el franquisme, 1939-1975”, a F. Bonamusa & F. Morente (coords.), *La vida quotidiana durant el franquisme, 1939-1975*, Ajuntament de Barberà del Vallès: 2004.

COLOMÉ FERRER, JOSEP

- Colomé, J., “El procés d'especialització vitícola català: el pas d'una agricultura de base orgànica a un sistema de base orgànica avançada”, *Diònysos*, 5, Vilafranca del Penedès: 2003, pp. 12-23.

DURAN PUJOL, MONTSERRAT

- Duran, M., “Els arrendaments dels drets de bolla: un indicador vàlid per mesurar la producció i el consum de teixits?”, *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, XIV, Barcelona: 2003, pp. 9-39.
- Dávila-Corona, R. M.; Duran-Pujol, M.; García-Fernández, M., *Diccionario histórico de telas y tejidos. Castellano-Catalán*, Salamanca: Junta de Castilla y León. Consejería de Cultura y Turismo, 2004.

FELIU MONTFORT, GASPAR

- Feliu, G., “Feudalisme: llibertat i servitud”, a Barceló, M.; Feliu, G.; Miquel, M.; Sobrequès, J. (eds.), *El feudalisme comptat i debatut. Formació i expansió del feudalisme català*, València: Publicacions de la Universitat de València, 2003, pp. 45-70.
- Feliu, G., “La disputa por los libros contables en la quiebra de la *Taula de Canvi* de Pere des Caus y Andreu d'Olivella (1381)”, *Revista Española de Financiación y Contabilidad*, 120, Madrid: 2004, pp. 95-124.
- Feliu, G., “La baronia d'Utxafava (1283-1422)”, *Acta Historica et Archaeologica Mediaevalia*, 25, Barcelona: 2004, pp. 257-276.
- Feliu, G., “La crisis catalana de la Baja Edad Media: Estado de la cuestión”, *Hispania: revista española de historia*, CSIC, LXIV/2, 217, 2004, pàgs. 435-466.
- Feliu, G., “Aproximació a un índex del cost de la vida a Barcelona, 1501-1807”, a AA. DD., *Josep Fontana. Història i projecte social*, Barcelona: Crítica, 2004, pp. 151-170.
- Feliu, Gaspar, “Fires, mercats i món rural a l'edat moderna”, Vicedo, Enric, ed., *Fires, mercats i món rural. Quartes Jornades sobre Sistemes Agraris, Organització social i Poder local als Països Catalans*. Lleida: Diputació de Lleida-Institut d'Estudis Ilerdencs, 2004, pp. 247-260.
- Feliu, Gaspar, “Un poble ressorgit: Utxafava (Pla d'Urgell) al segle XVIII”, *Estudis d'Història Agrària*, 17, 2004, pàgs. 439-454.
- Feliu, Gaspar, “Les mesures tradicionals catalanes: un garbuix racional”, *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, XV, 2004, pàgs. 9-27.

- Feliu, Gaspar, “La documentación del Banco de Barcelona (siglo XVII)”, a Gutiérrez Hidalgo, F. i Hernández Esteve, E., coord., *Historia de la contabilidad bancaria*, AECA, Madrid, publicació multimèdia.

FERNÁNDEZ PÉREZ, PALOMA

- Colli, A.; Fernández, P.; Rose, M.B., “National Determinants of Family Firm Development? Family Firms in Britain, Spain and Italy in the Nineteenth and Twentieth Centuries”, *Enterprise and Society*, 4-1, 2003, pàgs. 28-64.
- Fernández, P., “Reinstalando la empresa familiar en la Economía y la Historia Económica. Una aproximación a debates teóricos recientes”, *Cuadernos de Economía y Dirección de Empresas*, 17, 2003.
- Puig, N.; Fernández, P., “The Education of Sapanish Entrepreneurs and Managers: Madrid and Barcelona Business Schools 1950-1975”, *Paedagogica Historica*, 39-5, 2003, pàgs. 651-672.
- Fernández, P.; Puig, N., “Knowledge and Training in Family Firms of the European Periphery: Spain, XVIII to XXth centuries”, *Business History*, Londres: 2004, pp. 79-99.
- Fernández Pérez, P.; Sola-Corbacho, J.C., “Regional Identity, Family, and Trade in Cadiz and México City in the Eighteenth Century”, *Journal of Early Modern History*, 8 (3-4), 2004, pàgs. 358-385.
- Fernández Pérez, P., *Historia de Moreda (1879-2004) y Rivière (1854-2004)*, MRT SA, Barcelona, 2004.
- Fernández Pérez, P., *Networks of people in speciality production: Family firms in the iron and steel wire industries in Spain (1870-2000)*, Facultat de Ciències Econòmiques i Empresarials-UB, E05/141, Barcelona, 2005.
- Fernández Pérez, P., “Hilos de metal. La industria del alambre de hierro y de acero en España (1856-1935)”, *Revista de Historia Industrial*, 27 (2005-1), 2005, pp. 165-192.

GUTIERREZ POCH, MIQUEL

- Gutiérrez, M., “La dualidad de la industria papelera española (1835-1880)”, *Des moulins à papier aux bibliothèques*, Montpellier: CHM (Université Montpellier III), 2004, pp. 37-68.
- Gutiérrez-Poch, M., “El perill de l'oblit: la indústria tèxtil a Capellades (1800-1913)”, *Miscellanea Aqualatensia*, 11, 2004, pp. 141-168.

HERRANZ LONCÁN, ALFONSO

- Herranz, A., “¿Fracasó el sistema ferroviario en España? Reflexiones en torno a la 'paradoja de los ferrocarriles'”, *Revista de Historia Industrial*, 23, Barcelona: 2003, pp. 39-64.

- Herranz, A., “Infrastructure and Economic Growth in Spain, 1845-1935. Summaries of Doctoral Dissertations”, *Journal of Economic History*, 64, 2, Cambridge: 2004, pp. 540-545.
- Herranz, A., *La dotación de infraestructuras en España, 1844-1935*, Madrid: Ed. Banco de España, Colección Estudios de Historia Económica (45), 2004.

LOZANO LÓPEZ DE MEDRANO, CELIA

- Lozano López de Medrano, C., “Los modelos de educación técnica entre 1800-1914: Europa y los Estados Unidos”, en *Actes de la VII Trobada d’Història de la Ciència i de la Tècnica*, Societat Catalana d’Història de la Ciència i la Tècnica, Barcelona, 2003.
- Lozano López de Medrano, C., “Polítiques sobre Formació Professional a Espanya, 1857-1936: legislació i pràctiques educatives”, en *Recerques*, nº 47-48, 2003-2004.

LUCCHETTI FARRE, ANTONI

- Lucchetti, A., “La memòria obrera de SEAT. El testimoni de dos sindicalistes”, *L’Avenç. Revista d’Història i Cultura*, Barcelona: 2003: 57-63.

NADAL OLLER, JORDI

- Nadal, J., “La formazione di capitale umano nella prima industrializzazione spagnola. Alfabetizzazione di massa o formazione tecnica di grado medio e basso?”, a Falchero, A.M.; Giuntini, A.; Nigro, G.; Segreto, L. (eds.), *La storia e l’economia. Miscellanea di Studi in onore di Giorgio Mori*, I, Varese: Edizioni Lativa, 2003, pp. 501-510.
- Nadal, J., “‘La Hispano’ de Guadalajara (1917-1936), hijuela no deseada de la barcelonesa Hispano-Suiza”, a Lida, C.E. y Piqueras, J.A. (comps.), *Impulsos e inercias del cambio económico. Ensayos en honor a Nicolás Sánchez-Albornoz*, Valencia: Centro F.Tomás y Valiente UNED-Alzira/Fundación Instituto de Historia Social, 2004, pp. 273-290.
- Nadal, J.; Benaul, J. M.; Sudrià, C., “Catalunya en la industrialització espanyola del segle XX”, *Memòria Econòmica de Catalunya 2003*, Barcelona: Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya, 2004, pp. 58-60.
- Nadal, J.; Parejo, A., coords., *Mediterráneo e Historia Económica. Mediterráneo Económico*. Colección Estudios Socioeconómicos, 7, Almería, 2005.

PASCUAL DOMENECH, PERE

- Sudrià, C.; Pascual, P., “El temor davant el diner de paper al a Catalunya del segle XIX”, a AA. DD., *Josep Fontana. Història i projecte social. Reconeixement a una trajectòria*, Barcelona: Ed. Crítica, 2004, pp. 819-837.
- Pascual, P., “L'autoconsum i la comercialització en el trànsit cap el capitalisme. El cas de Castella”, a E. Vicedo, ed., *Fires, mercats i món rural*. Lleida: Diputació de Lleida/Institut d'Estudis Ilerdencs, 2004, pp. 423-476.
- Pascual, P., “Moneda a industria. La reforma de 1824 y la acuñación de moneda en Barcelona (1836-1848)”, *Revista de Historia Industrial*, 26, 2004, pp. 57-100.
- Pascual, P.; Estrada, G.; Ferreras, A., *Macià Vila i el 'vapor cremat'*, Eumo Editorial/Ajuntament d'Igualada/Centre d'Estudis Comarcals d'Igualada, Vic, 2004.
- Pascual, P., “El desenvolupament de l'economia anoienca: una perspectiva històrica”, a J. Pons i M. Guinjoan, *Estudi socioeconòmic de la comarca de l'Anoia 2004*, Cambra Oficial de Comerç, Indústria i Navegació de Barcelona, Barcelona, 2004, pp. 58-61.

PLANAS MARESMA, JORDI

- Planas, J., “De poble agrícola a ciutat industrial: els inicis de la industrialització a Mollet del Vallès”, *Notes*, vol. 19: *Empreses emblemàtiques de la industrialització de Mollet del Vallès*, Mollet del Vallès: Centre d'Estudis Molletans, pp. 145-161, 2004.
- Planas, J., “L'agricultura al Vallès Oriental: canvis en l'estructura productiva entre 1860 i 1930”, *Lauro*, 25, Granollers: Museu de Granollers, 2004, pp. 17-34.
- Planas, J., “Cooperativisme i associacionisme agraris a Catalunya: els propietaris rurals i l'organització dels interessos agraris al primer terç del segle XX”, *Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics*, XV, pp. 205-215, 2004.
- Planas, J., “Aigua i conflicte territorial. La Junta de Defensa de les Aigües del Mogent i altres afluent del Besòs (1910-1936)”, *Estudis d'Història Agrària*, 17, pp. 687-704, 2004.
- Planas i Maresma, J., “Els inicis del catalanisme a Granollers i al Vallès Oriental”, *Ponències. Anuari del Centre d'Estudis de Granollers 2004*, Centre d'Estudis, pp. 39-82, 2005.
- Planas, J., “La Lliga de Productors del Principat de Catalunya i els interessos agraris (1894-1898)”, *Recerques*, 47-48, pp. 155-186, 2004.
- Planas, J.; Sager, E., “Accounting Records of Large Rural Estates and the Dynamics of Agriculture in Catalonia (Spain), 1850-1950”, *Accounting Business & Financial History*, 15-2, pp. 171-185, 2005.

PRAT SABARTÉS, MARC

- Prat, Marc, “Fabricar i comerciar a mitjan segle XIX: els casos dels Muntadas i els Batllori”, *Recerques*, 47-48, 2003-2004.

RAMON MUÑOZ, RAMON

- Ramon i Muñoz, R., “El comercio exterior del aceite de oliva en Italia y España, 1850-1936”, a Barciela, C. i Di Vittorio, A., eds., *Las industrias agroalimentarias en Italia y España durante los siglos XIX y XX*, Alacant: Publicaciones de la Universidad de Alicante, 2003, pp. 497-555.
- Ramon i Muñoz, R., “La producción y el comercio de aceite de oliva en los países del Mediterráneo (1850-1938): Competencia y especialización”, Jordi Nadal y Antonio Parejo, coords., *Mediterráneo e Historia Económica*, Mediterráneo Económico-Colección Estudios Socioeconómicos, 7, Caja Rural Intermediterránea, pp. 329-354, 2005, Almería.

SANCHEZ SUÁREZ, ALEJANDRO

- Benaul, J.M^a.; Sánchez, A., “El legado industrial del Antiguo Régimen”, a Enrique Llopis (ed.): *El legado económico del Antiguo Régimen en España*, Barcelona: Crítica, 2004, pp. 187-228.

SOLER BECERRO, RAIMON

- Soler, R., “Problemas de homogeneización en la información registral”, a Martín Rodríguez, M.; Garrués Irurzun, J.; Hernández Armenteros, S., dirs., *El Registro Mercantil: una fuente para la Historia Económica*, Granada: Editorial Universidad de Granada, 2003, pp. 18-29.
- Soler Becerro, R.; Valls Junyent, F., “Les memòries del dissortat Josep Bonastre de Santa Magdalena, pagès de Masquefa (1787-1815)”, *Miscellanea Aqualatensia*, 11, Igualada: 2004, pp. 99-127.
- Soler Becerro, Raimon, “Les fonts per a l'estudi dels patrimonis 'americanos' del segle XIX. El cas de la comarca del Garraf”, a A. Lluís i Vidal-Folch/G. Dalla-Corte Caballero (eds.), *Actes del I Congrés Catalunya-Amèrica. Fonts i documents de recerca*, Institut Català de Cooperació Iberoamericana: Barcelona, 2004, pp. 26-31.

SOTO COMPANY, RICARD

- Mas, A. i Soto, R., “Un regne dins la mar. El procés migratori català i l'extinció de la població indígena a Mallorca”, *L'Avenç. Revista Catalana d'Història*, 290, Barcelona: 2004, pp. 35-39.
- Soto, R., “De soldats de fortuna a pagesos: els primers colonitzadors de Mallorca”, a M. Barceló, G. Feliu, A. Furió, M. Miquel i J. Sobrequés, eds., *El feudalisme comptat i debatut. Formació i expansió del feudalisme català*. València: Universitat de València-Museu d'Història de Catalunya, 2003, pp. 315-347.

- Soto, R.; Jover, G., “De la agricultura andalusí a la feudal: ¿Una ruptura agroecológica? (Mallorca 1230-1350)”, a Sabio, A.; Iriarte, I. (eds.), *La construcción del paisaje agrario en España y Cuba*. Ed. Catarata, pp. 25-52, 2003, Saragossa.

SUDRIÀ TRIAY, CARLES

- San Román, E.; Sudrià, C., “Synthetic Fuels in Spain, 1942-66: The Failure of Franco's Autarkic Dream”, *Business History*, 45-4, Londres: 2003, pp. 73-88.
- Sudrià, C.; Pascual, P., “El temor davant el diner de paper al a Catalunya del segle XIX”, a AA. DD., *Josep Fontana. Història i projecte social. Reconeixement a una trajectòria*. Barcelona: Ed. Crítica, 2004, pp. 819-837.
- Sudrià, C.; Pueyo, J., “Indústria del ciment”, a AA. DD., *Ciments Molins. 75 anys d'història*. Barcelona: Laia Libros, 2004.
- Sudrià, C.; Nadal, J., “La Caixa de Pensions i la modernització de les caixes d'estalvis catalanes”, a *Un segle d'història (1904-2004). Cent anys de la creació de la Caixa de Pensions*, Barcelona: Edicions 62, 2004, pp. 71-75.
- Nadal, J.; Benaul, J. M.; Sudrià, C., “Catalunya en la industrialització espanyola del segle XX”, *Memòria Econòmica de Catalunya 2003*, Barcelona: Consell de Cambres Oficials de Comerç, Indústria i Navegació de Catalunya, 2004, pp. 58-60.

TELLO ARAGAY, ENRIC

- Tello, E., “L'actualitat d'un clàssic: *Catalunya dins l'Espanya moderna* de Pierre Vilar”, *El Temps: Dossier El Temps sobre 'Pierre Vilar i la història de Catalunya'*, 1013, pp. 58-61, 2003.
- Cussó, X.; Garrabou, R.; Tello, E., “Energy Flows, Land Use and Landscape Change in an organic Advanced Agriculture: the Catalan Vallès County in 1860/70”, a Jelecek, L.; Chromý, J.; Miskovský, J. and Uhlirová, L. (eds.), *Dealing with Diversity. Second International Conference of the European Society for Environmental History*, Charles University in Prague, pp. 232-236, 2003, Praga (República Txeca).
- Tello, E., “Epílogo”, a Manuel Sacristán Luzón, *M.A.R.X.: máximas, aforismos y reflexiones con algunas variables libres*, El Viejo Topo, Barcelona, 2003.
- Tello, E., “La petjada ecològica del metabolisme social: una proposta metodològica per analitzar el paisatge com a humanització”, *Manuscrits*, 22, 2004, pp. 59-82.
- Tello, E., *La historia cuenta: del crecimiento económico al desarrollo humano sostenible*, Fundació Nous Horitzons-El Viejo Topo, Barcelona, 2005.

TIRADO FABREGAT, DANIEL AURELIO

- Pons, J.; Tirado, D.A., “La recerca en Economia a Catalunya”, *Coneixement i Societat. Revista d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació*, 4, pp. 96-111, 2004.

- Paluzie, E.; Pons, J.; Tirado, D., “The geographical concentration of industry across Spanish regions, 1856-1995”, *Jahrbuch fuer Regionalwissenschaft, Review of Regional Research*, 24-2, pp. 143-162, 2004.
- Paluzie, E.; Pons, J.; Tirado, D., “La inserción de la economía española en la economía internacional y sus repercusiones en la localización industrial (1856-1995)”, *Investigaciones Regionales*, 5-Otoño, pp. 5-27, 2004.
- Pons, J.; Silvestre, J.; Tirado, D.; Paluzie, E., *Were Spanish migrants attracted by industrial agglomerations? An analysis for the interwar years in the light of the new economy geography*, Col·lecció d'Economia. Universitat de Barcelona, 2004.
- Paluzie, E.; Pons, J.; Tirado, D.A., *Potencial de mercado y estructura espacial de los salarios en las regiones españolas, 1955-1995*, Documents de Treball de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales. Col·lecció d'Economia, Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales-UB, E05/136, 2005.
- Paluzie, E.; Pons, J.; Tirado, D.A., “Potencial de mercado y estructura espacial de los salarios en las regiones españolas, 1955-1995”, *Cuadernos Aragoneses de Economía*, 15-1, 17-37, 2005.

VALLS I JUNYENT, FRANCESC

- Valls Junyent, F., “Viticulture et industrialisation en Europe du Sud: Les cas du Languedoc, du Portugal et de la Catalogne”, *Domitia*, 5, pp. 41-51, 2004.
- Soler Becerro, R.; Valls Junyent, F., “Les memòries del dissortat Josep Bonastre de Santa Magdalena, pagès de Masquefa (1787-1815)”, *Miscellanea Aqualatensia*, 11, pp. 99-127, 2004.
- Valls Junyent, F., “Les trifulgues amb el xampany dels fabricants de l'Anís del Mono”, *Estudis d'Història Agrària*, 17, pp. 939-956, 2004.
- Valls Junyent, F., *La Catalunya atlàntica. Aiguardent i teixits a l'arrencada industrial catalana*, Eumo Editorial, 2004, Vic.

YÁÑEZ GALLARDO, CÉSAR

- Yáñez, César, “Efectos de largo plazo de la inversión en educación superior en España. Un alegato a favor del desarrollo humano”, *Instituciones y Desarrollo*, 14-15, 2003, pp. 387-416.
- Carreras, Albert; Hofman, André; Tafunell, Xavier, i Yáñez, César, “El desarrollo económico de América Latina en épocas de globalización: una agenda de investigación”, *Serie Estudios Estadísticos y Prospectivos*, 24, CEPAL, Santiago de Chile, 2003.
- Yáñez, César, “Legislación migratoria y captación de mano de obra para el azúcar cubano. Del régimen colonial a la República”, *Estudio Migratorios Latinoamericanos*, 53, 2004, pp. 75-95.
- Yáñez, César, “Informe sobre la recuperación del patrimonio documental estadístico histórico de la CEPAL. Las series de larga duración sobre las

principales variables macroeconómicas de América Latina y el Caribe”, CEPAL, Documento LC/R.2119, 17 de juliol de 2004.

- Yáñez, César, “L’evolució recent de l’economia peruana. Una economia sana, encara que fràgil”, *dcidob*, 92, hivern 04/05, 2005, pp. 8-11.

CONGRESSOS I PRESENTACIÓ DE COMUNICACIONS

ÁLVARO MOYA, ADORACIÓN

- Álvaro, Adoración, “Monopolio y modernización del sector telefónico español: Telefónica, el Estado y la Internacional Telephone and Telegraph, 1924-1970”, *Jornadas commemorativas del 125 aniversario de la telefonía en España: Preparando a los ingenieros de telecomunicación del 150 aniversario*, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 2003.
- Puig, N. i Álvaro, A., “International aid, local entrepreneurship, and globalization: A comparative analysis of pro-american business groups in southern Europe, 1950-1975”, *Business History Conference-European Business History Association joint Annual Meeting*, Lowell (Massachussets), 2003.
- Álvaro, Adoración, “Desingning knowledge in a peripheral country: The emergence of technical consultancies in Spain since the 1950s”, 8th European Business History Association Annual Congress, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 2004.
- Álvaro, Adoración, “Redes empresariales, inversión directa extranjera y monopolio: El caso de Telefónica, 1924-c. 1960”, *X Simposio de Historia Económica “Análisis de Redes en Historia Económica”*, Bellaterra (Barcelona), 2005.
- Álvaro, Adoración, “Redes empresariales, inversión directa extranjera y monopolio: El caso de Telefónica, 1924-c. 1960”, *Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Santiago de Compostela, 2005.
- Adoración, Álvaro, “Estados Unidos y la competitividad de las empresas españolas: Ayuda exterior, inversión directa y transmisión de conocimientos en la España del siglo XX”, *Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Santiago de Compostela, 2005.
- Puig, Nuria i Álvaro, Adoración, “The european challenge: Creating and transforming corporate identities in Spain since the 1960s”, *The European enterprise. Has european integration created a specific firm appart from national and global enterprise?*, Milán, 2005.

ANTOLIN FARGAS, FRANCESCA

- Antolín, F., “Primera cuantificación y consideraciones metodológicas para el estudio del aprovechamiento de la energía hidráulica y eólica en Europa, 1800-2000”, *Cuarta reunión de trabajo de la red temática ENERGY GROWTH AND POLLUTION*, Instituto de la Mediterránea, Napoles (ITALIA), 2004.
- Antolín, F., “Organización de la Tercera Reunión de trabajo de la red temática ENERGY GROWTH AND POLLUTION”, Escuela Universitaria de Estudios Empresariales, 16-18 septiembre 2004, Barcelona (ESPANYA), 2004.

- Antolín, F., “Sesion 'Servicing Electricity’”, Presidència de sessió, *8th European Business History Conference*, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 2004.

BADIA MIRÓ, MARC

- Badia Miró, M.; Rodríguez Valle, F., “Reconstrucción de los procesos evolutivos del paisaje agrario. Metodología y aplicaciones”, *XI Congreso de Métodos Cuantitativos, sistemas de información geográfica y teledetección*, Murcia, 2004.
- Badia Miró, Marc i Carreras Marín, Anna, “Geographical deviations in foreing trade statistics: A study into european trade with Latin American countries, 1925”, 6th European Historical Economics Society Conference, Bogazici University, Istanbul (Turquia), 2005.
- Badia Miró, Marc, “La distritución regional de la actividad económica en Chile y su impacto sobre el desarrollo”, Sesión abierta para jovenes historiadores, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Universidad de Santiago, Santiago de Compostela, 2005.

BENAUl BERENQUER, JOSEP MARIA

- Benaul, J.M. i Sánchez, A., “El legado industrial del Antiguo Régimen”, VII Encuentro de Didáctica de la Historia Económica de Murcia, Murcia, juny 2003.
- Benaul, J.M.; Deu, E., “L'exploitation industrielle du bassin du Ripoll (XVIIIe-XIXe siècle)”, *Du moulin a l'usine. Colloque international*, Carcassone (FRANÇA), 2004.
- Benaul, J.M. i Sudrià, C., “Ahorro e industria. Burguesía industrial y política inversora de la Caja de Ahorros de Sabadell, 1859-1913”, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Universidad de Santiago, Santiago de Compostela, 13-16 de setembre de 2005.

CALVO CALVO, ANGEL

- Calvo, A., “Technological change, productivity and labour costs in the Spanish cotton firms: the 'España Industrial' case (1855-1930)”, *8th European Business History Conference*, Barcelona, 2004.
- Calvo, A., “ Out of Spain: Business and politics in trans-border crossing”, *First Plenary Conference Tensions of Europe*, Budapest, 2004.
- Calvo, A., “The international transfer of technology and the national contexts”, *Third Workshop of the British Academy Network*, Madrid, setembre 2005.

CARBONELL ESTELLER, MONTSERRAT

- Carbonell Esteller, M., Conferència invitada: “La historia cuenta. Género, pobreza y bienestar: argumentos desde la historia para problemas de hoy”, *Seminario Internacional sobre Género y Pobreza*, Unifem-México, Indesol (Ministerio de Asuntos Sociales), 18-19 de noviembre de 2003, México DF (MEXIC), 2003.

- Carbonell Esteller, M., *International Congress The bank of the poor. The credit upon pledge and the Monti di Pietà in the Mediterranean countries (15th-19th centuries*, 24-25 september 2004, Taula rodona, Napoles (ITALIA), 2004.
- Carbonell Esteller, M., “Les transformacions de l'assistència pública i xarxes de sostenibilitat social a Barcelona, 1786-1856”, *VIII Congrés d'Història de Barcelona*, 10-13 de novembre 2003, Barcelona, 2003.
- Carbonell Esteller, M., “Instituciones y microcrédito y economía social: el binomio 'cajas de ahorro-montes de piedad' en la Cataluña contemporánea”, *Jornadas Las Cajas de Ahorros en la economía Española: ahorro, desarrollo regional y marco institucional*, 21-22 de octubre de 2004, Murcia (ESPANYA), 2004.
- Carbonell Esteller, M., Castañeda, Paloma Fernández, A. Toniolo, participació al comitè científic i organitzadora de la Sessió “Redes y Bienestar” al X Simposio de Historia Económica de Bellaterra. *Análisis de redes en Historia Económica*. UAB (en col·laboració amb UPF i UB), Bellaterra (Barcelona) , gener 2005.
- Carbonell Esteller, M., *Cinquenes Jornades sobre sistemes agraris, Organització Social y Poder Local als Països Catalans. Condicions de vida al món rural*. Universitat de Lleida, Alguaire (Lleida), 14, 15 i 16 abril del 2005. Ponència convidada: “Les condicions de vida a l'edat moderna: de les velles lleis de pobres a la `gran transformació`”.
- Carbonell Esteller, M. *Historia y Feminismo. Joan Scott y la Historiografía feminista en España. I Seminario Internacional de la Asociación Española de Historia de las Mujeres (AEIHM)* Madrid, 6-7 de Mayo de 2005. Participació en qualitat de comentadora.
- Carbonell Esteller, M. “Instituciones de Microcrédito y economía social en los orígenes de la Cataluña Contemporánea”, *VIII Congreso de la Asociación de Historia Económica*. Santiago de Compostela, 13, 14, 15 y 16 de setembre de 2005. Sesión B-8 “Las Cajas de Ahorros en la Economía Española: Ahorro, desarrollo regional y marco institucionales”.

CARRERAS MARÍN, ANNA

- Carreras, Ana; Millet, Pere, i Miralles, Òscar, “Explotación y mantenimiento de información de carácter socio-económico mediante herramientas SIG”, Institut Cartogràfic de Catalunya, Institut de Geomàtica, Escola Politècnica Superior d'Edificació de Barcelona de la UPC, Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics en Topografia, Fira de Barcelona, Barcelona, 2003.
- Carreras, Anna, “El comercio textil Europeo en 1913: redes comerciales de tipo intraindustrial”, *X Simposio de Historia Económica*, Unversitat de Barcelona-Universitat Autònoma de Barcelona-Universitat Pompeu Fabra, Bellaterra, 2005.
- Carreras, Ana, “Geographical effects on the accuracy of textile trade data: an international approach for 1913”, *The Economic History Society Annual Conference*, University of Leicester, Leicester (Gran Bretanya), 2005.
- Carrera Marín, Ana i Badia Miró, Marc, “Geographical deviations in Foreign Trade Statistics: a study into European trade with Latin American countries,

1925”, 6th European Historical Economics Society Conference, Bogazici University, Istanbul (Turquia), 2005.

CASTAÑEDA PEYRÓN, LLUÍS

- Carbonell Esteller, M., Castañeda, Paloma Fernández, A. Toniolo, participació al comitè científic del X Simposio de Historia Económica de Bellaterra. *Análisis de redes en Historia Económica*. UAB (en col·laboració amb UPF i UB), Bellaterra (Barcelona), gener 2005.

CATALAN VIDAL, JORDI

- Catalan, J., Discutidor de la sessió, “Servicing the Chemical Industry”, European Business History Association Conference: *From Industry to Services*, UPF, Barcelona, 2004.
- Catalan, J., participació al comitè científic, *Análisis de Redes en Historia Económica*, X Simposio de Historia Económica, UAB-UB-UPF, Bellaterra (Barcelona), 2005.
- Catalan, J., “La crisi de la transició a la gran empresa industrial: el cas de SEAT”, *La Transició espanyola a debat*, Centre de Treball i Documentació, Barcelona, 2005.
- Catalan, J., organitzador de la sessió i discutidor, “La industria y el mercado mundial: el cambio de ventaja comparativa en perspectiva histórica”, Presessió del VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Facultat de Ciències Econòmiques, Alacant, 2005.
- Catalan, J., “La guerra i les col·lectivitzacions des de la perspectiva de la història econòmica”, *La indústria de guerra i les col·lectivitzacions a Catalunya (1936-1939)*, Escola Tècnica Superior d’Enginyeria Industrial de Barcelona, Universitat Politècnica de Catalunya, 2005.
- Catalan, J., “El despegue de las exportaciones de automóviles en España: el protagonismo de SEAT”, *Empresa española y exportación: una perspectiva de largo plazo*, Centro para la Historia de la Empresa, Fundación Duques de Soria, 2005.
- Catalan, J., “La industria y el mercado mundial: el cambio de ventaja comparativa en perspectiva histórica”, organitzador i discutidor de la sessió, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Universidad de Santiago de Compostela, Escuela de Empresariales-Universidad de Vigo, Vigo, 2005.

ELU TERÁN, ALEXANDER

- Elu, A., “The origin of old age pensions in Spain. An economic study of the Retiro Obrero, 1908-1936”, *European History of Economics Society (EHES) Conference*, Istanbul (Turquia), setembre de 2005.

- Elu, A. “Los seguros sociales en España. Un estudio económico de las pensiones de vejez, 1908-1963”, *VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica (AEHE)*, Santiago de Compostela, setembre de 2005.

FELIU MONFORT, GASPAR

- Gaspar Feliu Monfort, Ponencia invitada, *IV Encuentro de Trabajo de Historia de la Contabilidad. Historia de la Contabilidad: 'La documentación del Banco de Barcelona (siglo XVII)'*. 2-4 de diciembre de 2003, Carmona (Sevilla), 2003.

FERNÁNDEZ PÉREZ, PALOMA

- Fernández Pérez, P., *Business and Gender in Historical Perspective. A State of the Art Approach*, Participació comitè organitzador, 8th European Business History Association Conference. Barcelona, 16-19 de setembre 2004. UPF-Institut d'Educació Continuada.
- Fernandez Perez, P.; Gálvez, L., “Business and gender in Spain: The Long Process of Cheap Women's Services Outsourcing”, *8th European Business History Association Conference*. Barcelona, 16-19 de setembre 2004. UPF-Institut d'Educació Continuada
- Fernández, P., “La empresa familiar en España”, Conferència invitada, *Seminario Empresas y empresarios en la historia de España*. Universidad Internacional Menéndez y Pelayo. Coords. Joaquín Azagra y Javier Vidal. València 15 de setembre 2004.
- Fernández Pérez, P., Castañeda, L. i Carbonell, M., Participació comitè organitzador, *X Simposi d'Història Econòmica de Bellaterra. Anàlisis de Redes en la Historia Económica*. UAB (en col·laboració con la UPF y la UB), Bellaterra (Barcelona), 2005.
- Pascual, P. i Fernández, P., presidència de la sessió *Del metal al motor. El desarrollo de las industrias de transformados metálicos, maquinaria y equipo de transporte*, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Santiago de Compostela, 13-16 de setembre.
- Sancho Sora, A.; Fernández Pérez, P., "Innovación y estrategias de crecimiento empresarial en la industria de transformados metálicos en España (1860-1935): los casos de Averly y Rivièrè", Sessió *Del metal al motor. El desarrollo de las industrias de transformados metálicos, maquinaria y equipo de transporte*, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Santiago de Compostela, 13-16 de setembre.
- Fernández Pérez, P. “Redes de cooperación en la industria del alambre de hierro y acero en España (1880-1974)”, Sessió *La formación del tejido empresarial en España (siglos XIX y XX): El papel de los grupos y las redes empresariales*, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Santiago de Compostela, 13-16 de setembre.

GUTIÉRREZ POCH, MIQUEL

- Gutiérrez, M., “Du moulin à l'usine: contiuités et changements dans la localisation de l'industrie papetière espagnole (1750-1936)”, *Colloque International: Les territoires de l'industrie en Europe, 1750-2000. Acteurs, régulations et trajectoires*, Maison des Sciences de l'Homme Claude Nicolas Ledoux, Besançon (FRANÇA), 2004.
- Gutiérrez, M., “Estrategias productivas y comerciales en una manufactura tradicional: la fabricación manual de papel. Un caso de España: la 'comarca' de Capellades (siglos XVIII y XIX)”, *X Simposio de Historia Económica. Análisis de Redes en la Historia Económica*, Bellaterra (Barcelona), 2005.
- Gutiérrez, M., “‘Tout le monde fume en Espagne'. La producción de papel de fumar en España: un dinamismo singular, 1750-1936”, *El Tabaco en la Historia Económica*. Sesión previa al congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Colmenarejo (Madrid), 2005.
- Gutiérrez, M., “‘Tout le monde fume en Espagne'. La producción de papel de fumar en España: un dinamismo singular, 1750-1936”, *VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Universidad de Santiago, Santiago de Compostela, 13-16 de setembre de 2005.

HERRANZ LONCÁN, ALFONSO

- Herranz, Alfonso, “The Regional Distribution of Spanish Transport Infrastructure (1860-1930)”, *III Barcelona Workshop in Economic Geography*, CREI, Universitat Pompeu Fabra, 15 de juliol de 2005.

LOZANO LÓPEZ DE MEDRANO, CELIA

- Lozano, Celia, “Vocational education policies in Spain, 1857-1936”, *Fifth European Social Science History Conference*, 24-27 de Marzo 2004, Berlín.
- Lozano, Celia, “La formación profesional en España, 1857-1936”, *VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, 13-16 de Septiembre de 2005, Santiago de Compostela.

PASCUAL DOMENECH, PERE

- Pascual, P., “El nou sistema comercial i la represa de la producció monetària a Barcelona, 1836-1848”, *VIII Congrès d'Història de Barcelona. Arxiu Històric de la Ciutat/Ajuntament de Barcelona*, Barcelona, 2003.
- Pascual, P. i Fernández, P., presidència de la sessió *El desarrollo de las industrias de transformados metálicos, maquinaria y equipo de transporte*, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Santiago de Compostela, 13-16 de setembre, 2005.

PLANAS MARESMÀ, JORDI

- Planas Maresma, J., “Los propietarios agrarios y el cooperativismo en Cataluña (1890-1936)”, *El movimiento asociativo en la Europa del Sur (siglo XX)*. VI

Seminario Fuentes y Métodos para la Historia Rural (Universidad de Córdoba, 28-29 octubre 2004), Córdoba, 2004.

- Planas Maresma, J., “Los propietarios rurales y asociacionismo agrario: El Instituto Agrícola Catalán de San Isidro, 1880-1936”, *XXIV Encontro da Associação Portuguesa de História Económica e Social* (Universidade de Lisboa, 12-13 de novembre de 2004), Lisboa (Portugal), 2004.
- Planas Maresma, J., Relator de la sessió “Cooperativismo y asociacionismo agrario”, *XI Congreso de Historia Agraria (SEHA)*. Aguilar de Campoo, 15-18 de juny de 2005, Aguilar de Campoo, 2005.

PRAT SABARTÉS, MARC

- Prat, M., “La utilización de redes empresariales para la comercialización de tejidos catalanes a mediados del siglo XIX”, *X Simposio de Historia Económica*, UAB-UB-UPF, Bellaterra (Barcelona), 2005.
- Prat, M., “The Spanish cotton goods trade as a credit market (1840-1936)”, *Association of Business Historians Annual Conference*, Glasgow, 2005.
- Prat, M., “The comercial structures of cotton industry: a comparative perspective”, *EHESS Conference*, Istanbul, 2005.
- Prat, M., “La exportación de la industria algodonera catalana en el primer tercio del siglo XX. La importancia de las redes comerciales”, *VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Santiago de Compostela, 2005.

RAMON MUÑOZ, RAMON

- Ramon i Muñoz, Ramon, “Marketing in the international markets for olive oil, 1870-1938”, 8th Annual Conference-European Business History Association, Barcelona, 2004.
- Ramon i Muñoz, Ramon, “La exportación de aceite de oliva envasado: una comparación entre España e Italia, 1890-1936”, *Seminario de expertos sobre historia del olivar y del aceite de oliva en España*, Jaén, 2004.
- Ramon i Muñoz, Ramon, “El aceite español en los mercados internacionales: La exportación a América, 1870-1935”, *Empresa española y exportación. Una perspectiva de largo plazo*, Centro para la Historia de la Empresa, Fundación Duques de Soria, 2005.
- Catalan, J.; Miranda, J.A., i Ramon, R., Coordinació de la sessió tipus B 'La industria y el mercado mundial: el cambio de ventaja comparativa en perspectiva histórica', *VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Santiago de Compostela, 2005.
- Ramon i Muñoz, Ramon, “Why did world olive oil trade grow so slowly between 1850 and 1938?”, *Second Iberian Cliometrics Workshop-Iberometrics II*, Instituto Laureano Figuerola. Universidad Carlos III de Madrid, Sigüenza, 2005.

SOLER BECERRO, RAIMON

- Soler, R., “Les fonts per a l'estudi dels patrimonis 'americanos' del segle XIX. El cas de la comarca de Garraf”, *Congrés Catalunya-Amèrica. 'Fonts i documents de recerca'*. 25 i 26 de febrer de 2004. Institut Català de Cooperació Iberoamericana, Barcelona, 2004.
- Soler, R., “From Trade to Industry: The Wine Sector in the Denomination of Origin label Penedès Region, 1940-2000”, *8th Annual Conference-European Business History Association*, Barcelona, 2004.
- Soler, R. i Sudrià, C., “Empresa textil y exportación: mercados y empresas”, *Empresa española y exportación. Una perspectiva de largo plazo*, Centro para la Historia de la Empresa, Fundación Duques de Soria, 2005.
- Soler, R., “Las exportaciones de vinos catalanes durante la segunda mitad del siglo XX”, sesión *La industria española y el mercado mundial, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Santiago de Compostela 13-16 de septiembre de 2005.

SUDRIÀ TRIAY, CARLES

- Sudrià, C., coordinació del Seminari *Empresa española y exportación. Una perspectiva de largo plazo*, Centro para la Historia de la Empresa, Fundación Duques de Soria, 2005.
- Soler, R. i Sudrià, C., “Empresa textil y exportación: mercados y empresas”, *Empresa española y exportación. Una perspectiva de largo plazo*, Centro para la Historia de la Empresa, Fundación Duques de Soria, 2005.

TELLO ARAGAY, ENRIC

- Garrabou, R.; Tello, E., “Land requirements, land availability and landscape impacts: Catalonia (Spain) in the middle of the XIXth Century”, *International Conference 'Analysis and Management of Forest and Rural Landscapes'*. Academia Italiana di Scienze Forestale/Università degli Studi di Firenze, Florencia (Itàlia), 2003.
- Garrabou, R.; Tello, E., “Disponibilitats i requeriments territorials a la comarca del Vallès Oriental: una primera aproximació”, *I Workshop de la Xarxa Temàtica d'Història Ambiental i Paisatges Culturals (Una metodologia interdisciplinària per a l'estudi històric dels usos del sòl: des dels 8000 anys aC fins a l'actualitat)*. ICREA, Barcelona, 2003.
- Cussó, X.; Garrabou, R.; Tello, E., “El paisaje agrario como expresión del metabolismo social: el caso del Vallès Oriental (1718-1860/70)”, *VII Encuentro entre técnicos e historiadores (III Seminario sobre Evolución del territorio como punto de encuentro transdisciplinar)*. Universitat de les Illes Balears, Palma de Mallorca, 2003.
- Cussó, X.; Garrabou, R.; Tello, E., “Energy Flows, Land Use and Landscape Change in an organic Advanced Agriculture: the Catalan Vallès County in 1860/70”, *2nd. International Conference of the European Society for Environmental History (ESEH)*, Praga (República Txeca), 2003.

- Tello, E., *El paisaje agrario como expresión del metabolismo social: el caso del Vallès Oriental (1718-1860/70)*, Presidència de sessió, Coloquio Internacional sobre Crédito y mercado en el Occidente Mediterráneo Medieval. Estructuras y Estrategias, València, 2003.
- Tello, E., “Requeriments energètics i disponibilitats territorials: les transformacions del paisatge agrari de la comarca catalana del Vallès (1700-2000)”, *XVI Seminari d'Història Econòmica i Social del Centre de Recerca d'Història Rural de la Universitat de Girona. Paisatge, Territori i Societat. Una perspectiva Històrica*. Girona i Torroella de Montgrí, 2003
- Tello, E., *Las nuevas optativas en la Historia Económica*, Presidència de sessió, VII Encuentro sobre didáctica de la historia económica, Murcia, 2003.
- Tello, E., “Aspectes econòmics de la gestió de l'aigua”, *L'aigua un recurs fonamental. Jornades científiques de la secció de ciències biològiques i tecnologia de l'Institut d'Estudis Catalans*, Barcelona, 2003.
- Tello, E., “El papel del ecologismo como movimiento ciudadano”, *Curs de Postgrau de participació i desenvolupament sostenible de la Universitat Autònoma de Barcelona*, Bellaterra, 2003.

TIRADO FABREGAT, DANIEL

- Pons, J., Paluzie, E., Silvestre, J., Tirado, D., “Were Spanish migrants attracted by industrial agglomerations?: An analysis for the interwar years in the light of the new economic geography”, CEPR workshop *Integration and technological change: challenges for European regions*, Paris, Junio de 2004.
- Pons, J., Paluzie, E., Silvestre, J., Tirado, D., “Were Spanish migrants attracted by industrial agglomerations?: An analysis for the interwar years in the light of the new economic geography”, *REFI Conference*, Paris, Junio de 2004
- Pons, J., Paluzie, E., Silvestre, J., Tirado, D., “Were Spanish migrants attracted by industrial agglomerations?: An analysis for the interwar years in the light of the new economic geography”, *VII Encuentro de Economía Aplicada*, Vigo, Junio de 2004.
- Pons, J., Paluzie, E., Silvestre, J., Tirado, D., “Were Spanish migrants attracted by industrial agglomerations?: An analysis for the interwar years in the light of the new economic geography”, *II Workshop en Geografía Económica*, Universitat de Barcelona, Julio de 2004.
- Pons, J., Paluzie, E., Silvestre, J., Tirado, D., “Were Spanish migrants attracted by industrial agglomerations?: An analysis for the interwar years in the light of the new economic geography”, *European Economic Association Conference*, Madrid, Agosto de 2004.
- Pons, J., Paluzie, E., Silvestre, J., Tirado, D., “Were Spanish migrants attracted by industrial agglomerations?: An analysis for the interwar years in the light of the new economic geography”, *Social Science History World Congress*, Chicago (USA), Noviembre de 2004.
- Tirado, D., “Potencial de mercado y estructura espacial de los salarios en las regiones españolas, 1955-1995”, *VIII Encuentro de Economía Aplicada*, Murcia, Universidad de Murcia, Junio de 2005.

- Tirado, D., “La exportación y el crecimiento económico de España”, *Seminario de Historia de la Empresa: “Empresa española y exportación. Una perspectiva de largo plazo”*, Fundación Duques de Soria, Soira, 18 a 22 de Julio de 2005.
- Pons, J. i Tirado, D., “Los cambios en la localización de la actividad económica, 1850-1936”, *VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica*, Santiago de Compostela, 12 a 16 de Setiembre de 2005.

VALLS JUNYENT, FRANCESC

- Valls, F., “Del vino común al cava, la reestructuración de la exportación española de vinos”, *Empresa española y exportación. Una perspectiva de largo plazo*, Centro para la Historia de la Empresa, Fundación Duques de Soria, 2005.
- Valls, F. “Competiendo con el *champagne* . La industria española de los vinos espumosos antes de la Guerra Civil”, sesión *La industria española y el mercado mundial*, VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Santiago de Compostela 13-16 de septiembre de 2005.

VÁZQUEZ SAAVEDRA, DANIEL

- Vázquez Saavedra, Daniel, “La organización del trabajo en la Galicia costero-conservera. El impacto de la industrialización en A Illa de Arousa, 1889-1935”, sesión *Instituciones y Empresas en las industrias marítimas (siglos XVI-XX)* del VIII Congreso de la Asociación Española de Historia Económica, Universidad de Santiago de Compostela, Galicia, 13-16 de septiembre de 2005.

YÁÑEZ GALLARDO, CÉSAR

- César Roberto Yáñez Gallardo, Comentarista de la sesión dedicada a Redes comerciales y empresariales catalanas en el Río de la Plata. *3as. Jornadas de Historia Económica*. Simposio n. 2. Asociación Uruguaya de Historia Económica, Montevideo (URUGUAI), 2003.
- César Roberto Yáñez Gallardo, Comentarista de la sesión: Saber, discursos y política en torno a la explotación y conservación de la naturaleza en América Latina, *51 Congreso Internacional de Americanistas*. Simposio PAT-10B: Historia Ambiental Americana, Santiago de Chile (XILE), 2003.
- Yáñez, César, Comentarista a la Mesa 2 Bis: “Industria y servicios” de les *XIX Jornadas de Historia Económica de la Asociación Argentina de Historia Económica*, Sant Martín de los Andes (Argentina), 13-15 d’octubre de 2004.
- Yáñez, César, “Importaciones de bienes de consumo duradero en América Latina durante 1925. Una aproximación desde el punto de vista de la renta y su distribución”, *XIX Jornadas de Historia Económica de la Asociación Argentina de Historia Económica*, Sant Martín de los Andes (Argentina), 13-15 d’octubre de 2004.
- Yáñez, César, “Importaciones de bienes de consumo duradero en América Latina durante 1925. Una aproximación desde el punto de vista de la renta y su distribución”, *II Congreso Nacional de Historia Económica Mexicana*, México DF, 27-29 octubre de 2004 .

- Yáñez, César, “Economía de las migraciones catalanas ultramarinas anteriores a 1870”, *X Simposio de Análisis de Historia Económica*, UAB-UB-UPF, Bellaterra (Barcelona), 27-29 de gener de 2005.
- Yáñez, César, “El consumo aparente de energías modernas en Cuba, República Dominicana, Haití, Nicaragua, Costa Rica y Chile”, *Seminario Análisis de Series Temporales a largo plazo y los problemas del desarrollo latinoamericano*, Universitat de Barcelona, Universitat Pompeu Fabra, CEPAL i CIDOB, 1 i 2 de juliol de 2005.
- Yáñez, César, “Instituciones y Desarrollo: La perspectiva Histórica de América Latina”, *Simposio Evolucionismo económico, instituciones y sistemas complejos adaptativos*, Universidad Michoacana de San Nicolás de Hidalgo (México), 20-22 d’octubre de 2005.

CURSOS, CONFERÈNCIES I SEMINARIS

ÁLVARO MOYA, ADORACIÓN

- Álvaro, Adoración, “Relaciones económicas entre España y Estados Unidos en la segunda mitad del siglo XX”, Seminario del Departamento de Historia Contemporánea, Instituto de Historia, CSIC, Madrid, 2004.
- Álvaro, Adoración, “Desingning knowledge in a peripheral country: The emergence of technical consultancies in Spain since the 1950s”, Seminari del Departament d’Història i Institucions Econòmiques, Universitat de Barcelona, Barcelona, 2004.

BENAU BERENGUER, JOSEP M.

- *El foc com a factor de producció al llarg de la història*, Jornades “El foc i el medi”, Institut d’Estudis Catalans, 3 de març de 2004.
- *La industrialització d’Espanya en el llarg termini*, XIV Seminari per a professors d’Història d’Ensenyament Secundari, Institut d’Història Jaume Vicens Vives, Barcelona, 19 de febrer de 2005.

CARBONELL ESTELLER, MONTSERRAT

- *Pobreza y desigualdades de género: una perspectiva histórica*, Facultad de Ciencias Económicas y Sociales, Universidad Autónoma de Chiapas (UNACH), 20 d’agost de 2003, San Cristóbal de las Casas (Chiapas), México.
- *Transformacions econòmiques, canvi institucional i xarxes de sostenibilitat social (segles XVIII i XIX)*, XVIII Seminari per a professors d’Història d’ensenyament Secundari, Institut Jaume Vicens Vives, Barcelona, 14 de febrer de 2004.

FERNÁNDEZ PÉREZ, PALOMA

- *Biografías, Redes Empresariales e Historia Económica. Una aproximación a través de los casos de Quijano y Rivière*, Conferencia invitada dentro del Programa de Seminarios de Doctorado en Historia. Institut d’Història Jaume Vicens Vives, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 17 de març de 2005.
- *La empresa familiar en la Historia Económica y Empresarial. El caso Roca*, Seminari de l’IESE, Programa de Doctorat en “Empresa familiar”, Barcelona, maig de 2005.

GUTIÉRREZ POCH, MIQUEL

- *La mecanización de la industria papelera española en un contexto europeo (1836-1880)*, Sarrià de Ter, 02/10/2003, Conferència inaugural del V Congreso Nacional de Historia del Papel en España.
- *¿El tamaño importa? Evolución histórica de la estructura empresarial del sector papeler español (1840-1936)*, Irún, 06/04/2005, FISPACEL Expo pasta y Papel Costa Vasca. Recinto de FICOBA (Irún).
- *Un riu de paper: l'Anoia. Orígens i desenvolupament de la indústria paperera (1750-1936)*, Igualada, 25/04/2005, Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran de la Comarca de l'Anoia, adscrita a la Universitat Politècnica de Catalunya, Ateneu Igualadí de la Classe Obrera.

HERRANZ LONCÁN, ALFONSO

- *El impacto del ferrocarril en economías atrasadas: España, 1850-1913*, Montevideo (Uruguai), 28/07/2004, Universidad de la República de Uruguay.
- *Did Spain Gain So Much from the Railroads? The Contribution of Railroad Technology to Spanish Economic Growth (1848-1914)*, 15/06/2005, Cafè-Seminari de la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales, Universitat de Barcelona.

PASCUAL DOMÈNECH, PERE

- *El problema energètic de la indústria cotonera i l'alternativa hidràulica*, Vallbona d'Anoia, 2004, Festes del Roser de Vallbona d'Anoia.
- *El ferrocarril carboner de Sant Joan de les Abadesses i el transpirinenc català*, Ripoll, 2004, 75 anys de la connexió internacional per la Cerdanya.
- *El ferrocarril y la configuración del mercado interior*. Cursos de Humanidades Contemporáneas de la Universidad Autónoma de Madrid. XVII Edición: “La aportación de los transportes y las comunicaciones a la modernización española durante la época contemporánea”, Madrid, 2005.

PLANAS MARESMA, JORDI

- *De vila rural a ciutat industrial*, Mollet del Vallès, 18/10/2003, III Jornades de Tardor del Centre d'Estudis Molletans: Empreses emblemàtiques de la industrialització de Mollet del Vallès.
- *Els propietaris i l'organització dels interessos agraris. L'IACSI, 1880-1936*, Girona, 19/03/2004, Seminaris d'Història Rural. Universitat de Girona. Centre de Recerca d'Història Rural (ILCC-Secció Vicens Vives).
- *Els inicis del catalanisme a Granollers i al Vallès Oriental*, Granollers, 26/05/2004, Ponència del Centre d'Estudis de Granollers.

- *Els primers catalanistes del Vallès Oriental*, Les Franqueses del Vallès, 25/04/2005, Conferència. Patronat Municipal de Cultura de les Franqueses del Vallès.

RAMON MUÑOZ, RAMON

- *The slow growth of world olive oil trade, 1850-1938*, Zaragoza, 22/10/2003, XIX Seminario de Historia Económica del Area de Historia e Instituciones Económicas (Universidad de Zaragoza) . Facultad de Ciencias Económicas y Empresariales. Universidad de Zaragoza.
- *The slow growth of world olive oil trade, 1850-1938*, València 28/01/2005 Seminari d'Història Econòmica (2004/2005). Departament d'Anàlisi Econòmica, Facultat d'Economia. Universitat de València, València, 2005.

SOLER BECERRO, RAIMON

- *¿Por qué emigraron los catalanes a América durante el siglo XIX?*, Sant Pol de Mar, 26/09/2004, Aplec Estol. Setembre de 2004.
- *Canvi tècnic i feminització del treball en el tèxtil català. Un exemple: la Fàbrica de la Rambla, 1840-1930*, Barcelona, 04/03/2004, Seminari del Grup de Recerca d'Història del Treball. Treball, Institucions i Gènere (Universitat de Barcelona)

TIRADO FABREGAT, DANIEL

- *Política de Sector Exterior y Geografía de la industria en España (1856-1995). Un primer análisis desde la "Nueva Geografía Económica"*, Seminario Geografía y Economía, Fundación Economía Aragonesa, Zaragoza, 13-14 de noviembre de 2003.
- *Industrial agglomeration and wage gradients: the Spanish Economy in the Interwar Period*, Economic and Business History Seminar, Universitat Pompeu Fabra, Barcelona, 18 de noviembre de 2003.
- *Política de Sector Exterior y Geografía de la industria en España (1856-1995). Un primer análisis desde la "Nueva Geografía Económica"*, Seminario de Historia Económica, Departamento de Análisis Económico, Universidad de València, 23 de Enero de 2004.
- Tirado, D., "La industria y las regiones españolas en perspectiva histórica", Seminario "Economía y Territorio", Universidad Internacional Menéndez Pelayo, Pirineos, Formigal, 12 a 16 de Setiembre de 2005.

VALLS JUNYENT, FRANCESC

- *Compitiendo con el champagne. La industria española de los vinos espumosos: de la sustitución de importaciones a la conquista del mercado internacional*, Seminario del Departamento de Historia e Instituciones Económicas de la Universidad Complutense de Madrid, 24/11/2004.

- *Entorn dels orígens i primers passos del sector dels vins escumosos*, Girona, 10/12/2004, *Seminaris d'Història Rural. Curs 2004-2005*, Universitat de Girona.
- *Els orígens de la indústria del cava. Les trifulgues amb el xampany del fabricant de l'Anís del Mono*, Igualada, 04/10/2005. AUGA. Aula d'Extensió Universitària per a la Gent Gran de la Comarca de l'Anoia, Igualada, Escola Universitària D'Enginyeria Tècnica Industrial.

YÁÑEZ GALLARDO, CÉSAR

- *Los efectos sociales de la modernización económica en Chile*, Conferencia Internacional sobre Democracia, Gobernabilidad y Bienestar en las Sociedades Globales, Instituto Internacional de la Gobernabilidad de Cataluña, Barcelona, 2003.
- *Mesa magistral 3: Los retos de la Historia Económica en México y América Latina*, Segundo Congreso de la Asociación Mexicana de Historia Económica, México DF, octubre 2004.
- *Aspectos institucionales del atraso económico latinoamericano*, Facultad de Geografía e Historia de la Universidad de Chile, setembre 2005.
- *Atraso y desigualdad en América Latina*, Facultad de Economía de la Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM), octubre de 2004.
- *Instituciones y desarrollo: la perspectiva histórica de América Latina*, Especialidad de Historia Económica, Escuela de Posgrado, Facultad de Economía, Universidad Nacional Autónoma de México (UNAM), 2005.
- *Desarrollo, desempeño económico y regulaciones en América Latina*, Master en Gobernabilidad y Desarrollo “On Line”, Escuela Virtual de Gobernabilidad y Univeristat Oberta de Catalunya, 2003-2005.
- *Perspectiva histórica del desarrollo en América*, Master en Gobernabilidad y Desarrollo “On Line”, Escuela Virtual de Gobernabilidad y Univeristat Oberta de Catalunya, 2003-2005.

DOCÈNCIA IMPARTIDA PELS MEMBRES DEL DEPARTAMENT

CURS 2003-2004

ALCALDE CERAVALLS, RAFAEL

1. Història Social i Política. Diplomatura de Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.

ANTOLÍN FARGAS, FRANCESCA

1. Història de l'Activitat Empresarial. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

2. Grans temes en la Història Econòmica Mundial, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

ARGEMÍ D'ABADAL, LLUÍS

1. Història del Pensament Econòmic. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Temes de Pensament Econòmic, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

BADIA MIRÓ, MARC

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses a la Facultat d'Econòmiques.

BENAU i BERENGUER, JOSEP M.

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història de l'Empresa. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

3. Història Econòmica de Catalunya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

4. Història de l'Empresa, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

BOLADO CASTAÑERA, ELSA

1. Ajudant de l'assignatura Història del Pensament Econòmic. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques

CALOSCI, LAURA

1. Ajudant de l'assignatura, Història Econòmica Mundial, a la Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

CALVO CALVO, ANGEL

1. Història Econòmica Mundial. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

CARBONELL i ESTELLER, MONTSERRAT

1. Història Política i Social Contemporània. Llicenciatura de Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Política i Social Contemporània. Diplomatura en Gestió i Administració Públiques de la Facultat de Dret.

CASTAÑEDA PEIRON, LLUIS

1. Història Social i Política. Diplomatura de Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.

CATALAN i VIDAL, JORDI

1. Història Econòmica de Catalunya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Econòmica Mundial del Segle XX. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

3. La industrialització en perspectiva comparada, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

COLOMÉ i FERRER, JOSEP

1. Història Econòmica Mundial. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

2. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques

DURAN i PUJOL, MONTSERRAT

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Econòmica de Catalunya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

ELU TERÁN, ALEXANDER

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

ESTRUCH GUBERN, MERITXELL

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

FELIU MONFORT, GASPAR

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

FERNANDEZ PEREZ, PALOMA

1. Història Econòmica d'Espanya. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

2. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

GUTIÉRREZ POCH, MIQUEL

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

HERRANZ LONCAN, ALFONSO

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Grans temes en la Història Econòmica Mundial, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

LOZANO LÓPEZ DE MEDRANO, CELIA

1. Ajudant de l'assignatura, Història Econòmica Mundial, a la Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

LUCHETTI i FARRÉ, ANTONI

1. Història Política i Social Contemporània. Llicenciatura de Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.

2. El Present com a Història (Orígens Històrics dels Conflictes Contemporanis). Llicenciatura de Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.

NADAL OLLER, JORDI

1. La industrialització en perspectiva comparada, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

NOGUÉS MARCO, PILAR

1. Ajudant de l'assignatura, Història Econòmica Mundial, a la Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

MARTÍNEZ GALARRAGA, JULIO

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

PASCUAL DOMENECH, PERE

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Econòmica de Catalunya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

PASCUAL i ESCUTIA, JORDI

1. Història de les Doctrines Econòmiques. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

PLANAS MARESMA, JORDI

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.
 2. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
-

RAMON MUÑOZ, RAMON

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
-

SÁNCHEZ SUÁREZ, ALEJANDRO

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història de l'Empresa, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.
-

SOTO COMPANYY, RICARD

1. Història Econòmica mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
-

SUDRIÀ TRIAY, CARLES

1. Història Econòmica Mundial del Segle XX. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica de Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 3. Mètode i anàlisi en Història Econòmica, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.
-

TELLO ARAGAY, ENRIC

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Economia, Ecologia i Societat, juntament amb Joandomènec Ros (Departament d'Ecologia) i Jordi Roca (Departament de Teoria Econòmica). Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 3. Mètode i anàlisi en Història Econòmica, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.
-

TIRADO FABREGAT, DANIEL AURELIO

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Grans temes en la Història Econòmica Mundial, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.
 3. Principis d'Economia, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.
-

VALLS JUNYENT, FRANCESC

1. Història Política i Social Contemporània. Diplomatura en Relacions Laborals de l'Escola de Relacions Laborals.
-

VANNINI, ALESSANDRA

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

VÁZQUEZ SAAVEDRA, DANIEL

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura d'Economia a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales.

VILLANUEVA SOZZI, EMILIANO

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

YÁÑEZ GALLARDO, CÉSAR

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresariales de l' Escola Universitària d'Estudis Empresariales.

2. Història Econòmica d'Amèrica Llatina. Diplomatura en Ciències Empresariales de l' Escola Universitària d'Estudis Empresariales.

3. Història Econòmica d'Amèrica Llatina, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

CURS 2004-2005

ALCALDE CERAVALLS, RAFAEL

1. Història Social i Política. Diplomatura de Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.

ALVARO MOYA, ADORACIÓN

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

ANTOLÍN FARGAS, FRANCESCA

1. Història de l'Activitat Empresarial. Diplomatura en Ciències Empresariales de l'Escola Universitària d'Estudis Empresariales.

2. Grans temes en la Història Econòmica Mundial, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

ARGEMÍ D'ABADAL, LLUÍS

1. Història del Pensament Econòmic. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Temes de Pensament Econòmic, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

BADIA MIRÓ, MARC

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses a la Facultat d'Econòmiques.

BENAU i BERENGUER, JOSEP M.

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història de l'Empresa. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

BOLADO CASTAÑERA, ELSA

1. Ajudant de l'assignatura Història del Pensament Econòmic. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques

CALOSCI, LAURA

1. Ajudant de l'assignatura, Història Econòmica Mundial, a la Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

CALVO CALVO, ANGEL

1. Història Econòmica Mundial. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

CARBONELL i ESTELLER, MONTSERRAT

1. Historia Política i Social Contemporània. Llicenciatura de Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Historia Política i Social Contemporània. Diplomatura en Gestió i Administració Públiques de la Facultat de Dret.

CARRERAS MARÍN, ANNA

1. Història Social i Política. Diplomatura de Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.

CASTAÑEDA PEIRON, LLUIS

1. Història Social i Política. Diplomatura de Relacions Laborals a l'Escola de Relacions Laborals.

CATALAN i VIDAL, JORDI

1. Història Econòmica Mundial del Segle XX. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. La industrialització en perspectiva comparada, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

COLOMÉ i FERRER, JOSEP

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

DURAN i PUJOL, MONTSERRAT

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

ELU TERÁN, ALEXANDER

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

ESPUELAS BARROSO, SERGIO

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

2. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

FELIU MONFORT, GASPAR

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Econòmica de Catalunya. Llicenciatura d'Economia de la Facultat d'Econòmiques.

3. L'Europa pre-industrial, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

FERNANDEZ PEREZ, PALOMA

1. Història Econòmica d'Espanya. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

2. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

3. Història de l'Activitat Empresarial. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

GUTIÉRREZ POCH, MIQUEL

1. Història Econòmica d'Espanya. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

2. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

HERRANZ LONCAN, ALFONSO

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Història Econòmica Mundial del Segle XX. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

LOZANO LÓPEZ DE MEDRANO, CELIA

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial a la Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

LUCHETTI i FARRÉ, ANTONI

1. Història Política i Social Contemporània. Llicenciatura de Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.

2. El Present com a Història (Orígens Històrics dels Conflictes Contemporanis). Llicenciatura de Sociologia de la Facultat d'Econòmiques.

MARTÍNEZ GALARRAGA, JULIO

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

NOGUÉS MARCO, PILAR

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica mundial a la Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

PASCUAL DOMENECH, PERE

1. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica de Catalunya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 3. Estat, banca i finances, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.
-

PASCUAL i ESCUTIA, JORDI

1. Història de les Doctrines Econòmiques. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Història Econòmica d'Espanya. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.
-

PLANAS MARESMA, JORDI

1. Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresarials de l'Escola Universitària d'Estudis Empresarials.

PRAT SABARTÉS, MARC

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica d'Espanya.

RAMON MUÑOZ, RAMON

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

SÁNCHEZ SUÁREZ, ALEJANDRO

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.

SOTO COMPANY, RICARD

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Administració i Direcció d'Empreses de la Facultat d'Econòmiques.
 2. Societat i economia en l'Islam contemporani, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.
-

SUDRIÀ TRIAY, CARLES

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Mètode i anàlisi en Història Econòmica, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

TELLO ARAGAY, ENRIC

1. Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Economia, Ecologia i Societat, juntament amb Joandomènec Ros (Departament d'Ecologia) i Jordi Roca (Departament de Teoria Econòmica). Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

TIRADO FABREGAT, DANIEL A.

1. Història Econòmica de Catalunya. Llicenciatura d'Economia de la Facultat d'Econòmiques.

2. Grans temes en la Història Econòmica Mundial, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

3. Principis d'Economia, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

4. Mètode i anàlisi en Història Econòmica, Doctorat en Història i Institucions Econòmiques.

VALLS JUNYENT, FRANCESC

1. Història Política i Social Contemporània. Diplomatura en Relacions Laborals de l'Escola de Relacions Laborals.

VANNINI, ALESSANDRA

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura en Economia de la Facultat d'Econòmiques.

VÁZQUEZ SAAVEDRA, DANIEL

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica Mundial. Llicenciatura d'Economia a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales.

VILLANUEVA SOZZI, EMILIANO

1. Ajudant de l'assignatura Història Econòmica. Diplomatura en Ciències Empresariales de l'Escola Universitària d'Estudis Empresariales.

YÁÑEZ GALLARDO, CÉSAR

1. Història Econòmica Mundial. Diplomatura en Ciències Empresariales de l'Escola Universitària d'Estudis Empresariales.

2. Història Econòmica d'Amèrica Llatina. Diplomatura en Ciències Empresariales de l'Escola Universitària d'Estudis Empresariales.

PROJECTES D'INNOVACIÓ DOCENT

Innovació docent en Història Política i Social Contemporània
Projecte d'Innovació i Millora de la Qualitat Docent
Vicerectorat d'Ordenació Acadèmica. UB
2002-2003.

Ensenyament: Relacions Laborals, Sociologia, Gestió i Administració d'Empreses

Responsable: Dra. Montserrat Carbonell i Esteller

Integrants del grup: Dra. Montserrat Carbonell i Esteller , Dr. Lluís Castañeda Peyrón, Dr. Antoni Lucchetti Farré i Dr. F. Valls i Junyent

Projecte per Millorar la Qualitat Docent
Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca
2004-2006

Innovació docent en Història Econòmica

Responsable: Dr. Jordi Catalan i Vidal

Integrants del grup: Dr. Josep M. Benaul Berenguer, Dra. Paloma Fernández Pérez, Dr. Miquel Gutiérrez Poch, Dr. Alfonso Herranz Loncán, Dr. Pere Pascual Domènech, Prof. Marc Prat Sabartés, Dr. Carles Sudrià i Triay i Dr. Daniel A. Tirado Fabregat

Import: 16.200 €

PROGRAMA DE DOCTORAT

El Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Universitat de Barcelona i el Departament d'Economia i Història Econòmica de la Universitat Autònoma de Barcelona disposen d'un Programa Interuniversitari de Tercer Cicle d'Història i Institucions Econòmiques. El programa està especialment dissenyat per a oferir formació superior en economia i en història econòmica.

Aquest programa interuniversitari funciona des de 1991. Actualment es regeix per la normativa general (RD 788/1998 de 30 d'abril) i pel Conveni de Programa de Doctorat Interuniversitari en Història Econòmica signat pels rectors de les Universitats de Barcelona i Autònoma de Barcelona amb data de 15 d'octubre d'1999.

Diferents convocatòries d'aquest programa han obtingut finançament de la Secretaria d'Estat d'Educació i Universitats, del Ministerio d'Educació i Ciència, així com diverses ajuts de la Generalitat de Catalunya. El programa ha rebut un ajut ADQUA del Departament d'Universitats, Recerca i Societat de la Informació de la Generalitat de Catalunya a la convocatòria de 2003 (DOGC, 3854-31/03/2003).

Director

Dr. Jordi Catalan Vidal

Coordinador

Dr. Gaspar Feliu Montfort/Dr. Josep Maria Benaul Berenguer

Professors participants en el programa de doctorat

Dr. Jordi Nadal Oller	Dr. Lluís Argemí D'Abadal
Dr. Carles Sudrià Triay	Dr. Cesar Yáñez Gallardo
Dr. Daniel Tirado Fabregat	Dr. Jordi Catalan Vidal
Dr. Pere Pascual Domènech	Dr. Gaspar Feliu Monfort
Dra. Montserrat Duran Pujol	Dr. Alejandro Sánchez Suárez
Dr. Ricard Soto Company	Dr. Enric Tello Aragay
Dr. Alfonso Herranz Loncán	Dr. Josep Maria Benaul Berenguer

El curs 2003-2004 s'han impartit les següents assignatures:

La industrialització en perspectiva comparada

Dr. Jordi Nadal Oller-Dr. Jordi Catalan Vidal

Grans temes en la Història Econòmica Mundial

Dr. Daniel Tirado Fabregat-Dra. Francesca Antolín Fargas-Dr. Alfonso Herranz Loncán

Principis d'Economia

Dr. Daniel Tirado Fabregat

Temes de Pensament Econòmic

Dr. Lluís Argemí D'Abadal

Història de l'Empresa

Dr. Josep M. Benaul Berenguer-Dr. Alejandro Sánchez Suárez

Mètode i anàlisi en Història Econòmica

Dr. Carles Sudrià Triay-Dr. Enric Tello Aragay

Història Econòmica d'Amèrica Llatina

Dr. César Yañez Gallardo

El curs 2004-2005 s'han impartit les següents assignatures:

La industrialització en perspectiva comparada

Dr. Jordi Catalan Vidal

Grans temes en la Història Econòmica Mundial

Dr. Daniel Tirado Fabregat-Dra. Francesca Antolín Fargas

Principis d'Economia

Dr. Daniel Tirado Fabregat

Temes de Pensament Econòmic

Dr. Lluís Argemí D'Abadal

Mètode i anàlisi en Història Econòmica

Dr. Carles Sudrià Triay-Dr. Daniel Tirado Fabregat

Estat, banca i finances

Dr. Pere Pascual Domènech

L'Europa preindustrial

Dr. Gaspar Feliu Montfort

Societat i economia en l'Islam contemporani

Dr. Ricard Soto Company -Dr. Josep Colomé Ferrer

**PROFESSORS CONVIDATS AL PROGRAMA INTERUNIVERSITARI DE
DOCTORAT EN HISTÒRIA I INSTITUCIONS ECONÒMIQUES**

Peter Scholiers (Vrije Universiteit de Brussel.les), març 2005

Marc Flandreau (Institut d'Etudes Politiques de París), maig 2005

Luis Bértola (Universidad de la República, Uruguai), maig-juny 2005

TESIS DOCTORALS LLEGIDES

Jordi Planas Maresma

Cooperativisme i associacionisme agrari a Catalunya: els propietaris rurals i l'organització dels interessos agraris al primer terç del segle XX, Llegida a la Facultat de Ciències Econòmiques de la Universitat Autònoma de Barcelona, 2003, dirigida per Ramon Garrabou i Segura.

Margarita Vilar Rodríguez

Mercado de trabajo y desarrollo económico en España: el impacto del primer franquismo, Llegida a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Barcelona, 2004, dirigida per Daniel A. Tirado Fabregat

Rafael Alcalde Ceravalls

El cas 'Barcelona Traction'. Política i capital en el final de La Canadencia
Llegida a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Barcelona, 2004, dirigida per Carles Sudrià Triay

Javier Pueyo

Las condiciones de la competencia en la banca española, 1921-1974: colusión, regulación y rivalidad

Llegida a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Barcelona, 2004, dirigida per Albert Carreras de Odriozola (tutor Carles Sudrià i Triay)

Adrià Royes Riera

Factores determinants de les decisions estratègiques del Banc de Sabadell, 1881-1907
Llegida a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Barcelona, 2005, dirigida per Carles Sudrià Triay i Vicente Salas Fumas

Miquel Gutiérrez Poch

La industria papelera española entre la tradición y el cambio técnico
Llegida a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales de la Universitat de Barcelona, 2005, dirigida per Jordi Nadal Oller

TREBALLS DE RECERCA LLEGITS

PROGRAMA DE DOCTORAT EN HISTÒRIA I INSTITUCIONS ECONÒMIQUES

Marc Badia Miró

Evolución de la actividad económica en Chile. 1890 – 2002, treball dirigit per César Yáñez Gallardo, 2004.

Alexander Elu Terán

Els inicis de les assegurances socials públiques a Espanya. Un estudi econòmic del retir obrer, 1909-1936, treball dirigit per Carles Sudrià Triay, 2004

Daniel Vázquez Saavedra

Trabajo e industrialización en la Galicia del primer tercio del siglo XX, treball dirigit per Carmen Sarasua i per Carles Sudrià Triay, 2004

Frank Notten

La influencia de la Primera Guerra Mundial sobre la economía de Costa Rica (1911-1929), treball dirigit per Xavier Tafunell Sambola, 2005.

Emiliano Villanueva

Desarrollo de una economía regional argentina. Una aproximación a la Mendoza de la segunda mitad del siglo XX, treball dirigit per César Yáñez Gallardo, 2005.

Sergio Espuelas Barroso

Las políticas contra el desempleo en España antes de la Guerra Civil, treball dirigit per Alfonso Herranz Loncán

CURS D'INTRODUCCIÓ A LA HISTÒRIA

**Cursos de Transició Batxillerat- UB
Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales
SIAE-GOU**

Coordinador

Ramon Ramon Muñoz

El curs d' *Introducció a la Historia* ha tingut un objectiu ben concret: posar un conjunt de coneixements i eines bàsiques en història, especialment mundial i contemporània, a la disposició dels estudiants que havien d'iniciar els estudis a la Facultat de Ciències Econòmiques i Empresariales. L'estudi dels mecanismes del desenvolupament econòmic, que és un dels aspectes centrals en l'assignatura d'*Història Econòmica Mundial*, comporta analitzar les interrelacions entre factors socials, polítics i econòmics. És per això que resulta indispensable tenir uns coneixements previs suficients d'història mundial. Desgraciadament, i com l'experiència docent demostra, no sempre és així. Les confusions cronològiques o la manca de coneixement dels principals esdeveniments polítics i socials acostumen a estar presents entre un nombre relativament elevat d'alumnes. I aquestes mancances acaben dificultant l'aprenentatge dels continguts de les assignatures d'història econòmica impartides pel Departament d'Història i Institucions Econòmiques i, a la fi, representen un seriós obstacle en la seva superació. D'aquesta manera, el curs d'*Introducció a la Història* pretén que, en acabar les sessions corresponents, els estudiants que hi han participat coneguin els principals esdeveniments polítics i socials de la història mundial, moderna i, sobretot, contemporània; disposin d'un marc cronològic i geogràfic que permeti situar els principals esdeveniments econòmics; i, finalment, que estiguin en condicions d'entendre i sistematitzar correctament textos en història econòmica.

Professors (curs 2003-2004)

Alexander Elu Terán

Celia Lozano López de Medrano

Pilar Nogués Marco

Daniel Vázquez Saavedra

Professors (curs 2004-2005)

Marc Badia Miró

Alexander Elu Terán

Pilar Nogués Marco

Daniel Vázquez Saavedra

GRUPS DE RECERCA

La recerca sempre ha estat un àmbit privilegiat en el Departament d'Història i Institucions Econòmiques. Com a conseqüència, els seus membres han desenvolupat una intensa activitat investigadora a l'entorn de tres grans àrees temàtiques: la història industrial i de l'empresa, l'economia pre-industrial i agrària i, finalment, la història del pensament econòmic.

GRUP DE RECERCA D'HISTÒRIA INDUSTRIAL I DE L'EMPRESA

(Consolidat de la Generalitat de Catalunya, 1995 SGR 209; 1998 SGR 00035; 2000 SGR 00009; 2001 SGR00028; Reconegut per la Divisió II, categoria A; Cap de les Xarxes Temàtiques 1999 XT 00040, 2001 XT 00024, 2003 XT 00056: 'Història Industrial i de l'Empresa'; amb les Universitats Pompeu Fabra, Autònoma de Barcelona, Màlaga i Santiago del Compostela)

Investigador responsable

Dr. Carles Sudrià i Triay

Membres de l'equip

Dr. Jordi Nadal Oller
Dra. Francesca Antolín Fargas
Dr. Josep M^a Benaul Berenguer
Dr. Angel Calvo Calvo
Dr. Jordi Catalan Vidal
Dra. Paloma Fernández Pérez
Dr. Alejandro Sánchez Suárez
Sra. Ana Carreras Marín
Sra. M. Pilar Nogues Marco
Sra. Celia Lozano
Sr. Raimon Soler
Sra. Elsa Bolado Castañera

Dr. Daniel Tirado Fabregat
Dr. Pere Pascual Domènech
Dr. Lluís Castañeda Peiron
Prof. Miquel Gutiérrez Poch
Prof. Alfonso Herranz Loncán
Prof. Ramon Ramon Muñoz
Sr. Marc Prat Sabartes
Dr. Francesc Valls Junyent
Sra. Yolanda Blasco Martel
Sra. Laura Calosci
Roser Galí Izard
Jordi Domènech

Antecedents, objectius a assolir i línies de recerca

El Grup de Recerca d'Història Industrial i de la Empresa té com a principals objectius tant el desenvolupament com la difusió de la investigació de la Història Industrial i de l'Empresa. En particular, centra el seu treball en l'anàlisi del període contemporani (s. XIX i XX) i l'estudi de la economia catalana i espanyola, contemplades des d'una perspectiva comparada, on l'àmbit de la indústria i de l'empresa europea ens serveixen de marc de referència.

**PROJECTES PÚBLICS FINANÇATS PEL MINISTERI DE CIÈNCIA I TECNOLOGIA I
PEL MINISTERI D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA EN CONVOCATÒRIES COMPETITIVES**

*Estructura de mercado y organización de empresas: contribución desde la historia
empresarial*

DGES (PB98-1167)

1999-2002

Import: 800.000 Pts

Investigador principal: Dra. Francesca Antolín Fargas

Control interno y externo de la empresa. Una perspectiva histórica

CICYT (BEC2002-03890)

2002-2005

Import: 27.646,00 €

Investigador principal: Dra. Francesca Antolín Fargas

*Centro y periferia en el desarrollo de Europa, 1870-1990: lecciones para la historia
económica de España*

DGES (PB98-1187)

1999-2002

Import: 1.300.000 Pts

Investigador principal: Dr. Jordi Catalan i Vidal

*La creación de la ventaja comparativa: España en la historia industrial de Europa,
1826-2001*

CICYT (BEC2002-00423)

2002-2005

Import: 22.400,00 €

Investigador principal: Dr. Jordi Catalan i Vidal

Industria y Empresa en España, 1780-1936: una perspectiva sectorial

DGES (PB98-1265)

1999-2002

Import 2.700.000 Pts

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

Industrialización y estrategias empresariales en España, 1780-1936

CICYT (BEC2002-01113)

2002-2005

Import 32.000,00 €

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

*El impacto exterior de las revistas españolas de Economía: un análisis comparado con
los casos francés, alemán e italiano*

Ministerio de Educación y Ciencia EA 2005-0162

2005- 2005

Investigador principal: Dr. Daniel A. Tirado Fabregat

**PROJECTES PÚBLICS FINANÇATS PER LA GENERALITAT EN
CONVOCATORIES COMPETITIVES**

Història Industrial i de l'Empresa
Comissionat per a Universitats i Recerca
Proyectos de investigación para potenciar los grupos de investigación consolidados
2000SGR00009
2000 - 2002
Import: 3.800.000Pts
Investigador principal: Dr. Carles Sudria Triay

Història Industrial i de l'Empresa
Comissionat per a Universitats i Recerca
Proyectos de investigación para potenciar los grupos de investigación consolidados
2001SGR00028
2002-2005
Import: 36.661,74 €
Investigador principal: Dr. Carles Sudria Triay

Història Industrial i de l'Empresa
Comissionat per a Universitats i Recerca
Creació de Xarxes Temàtiques
2001XT00024
2001-2003
Import: 6.010 €
Investigador principal: Dr. Carles Sudria Triay

Història Industrial i de l'Empresa
Comissionat per a Universitats i Recerca
Creació de Xarxes Temàtiques
2003XT00056
2003-2004
Import: 5.500 €
Investigador principal: Dr. Carles Sudria Triay

Història industrial i de l'empresa
Investigador principal: Carles Sudrià Triay
2002-2004
Universitat de Barcelona
Ajuts a la Recerca

Geografia Econòmica
Comissionat per a Universitats i Recerca
Creació de Xarxes Temàtiques
2003XT-00043
2003-2004
Import: 6.000
Participació: Dr. Daniel A. Tirado Fabregat

CONVENIS

Innovación y empresa en Europa: claves de competitividad internacional

Fundación BBVA

2004-2005

Investigadora principal: Paloma Fernández

La Farga Lacambra (1808-2000). Un estudi socio-econòmic

La Farga Lacambra

2001-2003

Investigador principal: Jordi Nadal Oller

Historia industrial de Galicia. Una síntesis (libro y exposición)

Fundación Pedro Barrié de la Maza

2002-2004

Investigador principal: Jordi Nadal Oller

Atlas de la Industrialización de España, 1750-2000

Ministerio de Industria y Energía-Fundación BBVA

1998-2003

Investigadores principales: Dr. Jordi Nadal Oller, Dr. Carles Sudrià Triay i Dr. J.M. Benaul Berenguer

Intervención y regulación del mercado eléctrico español en el periodo 1939-1973.

Comisión del Sistema Eléctrico Nacional y la Universidad Complutense de Madrid.

1997-2001

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

La Caixa d'Estalvis de Sabadell, 1859-2000

Caixa d'Estalvis de Sabadell

2000-2002

Investigador principal: Dr. Carles Sudrià Triay

L'impacte del nacionalisme econòmic espanyol sobre el desenvolupament econòmic de Catalunya i el País Valencià: Revisant la tesi de Romà Perpinyà

Generalitat de Catalunya, Conselleria de Presidència, 187/2005

2005- 2005

Investigadors principals: Dr. Daniel A. Tirado Fabregat, Dra. Elisenda Paluzie i Hernandez i Dr. Jordi Pons Novell

GRUP DE RECERCA SOBRE ECONOMIES PRE-INDUSTRIALS I ASPECTES AGRARIS DE LES ECONOMIES INDUSTRIALS

(Reconegut per la Divisió II, categoria B)

Investigador responsable

Dr. Gaspar Feliu Montfort

Membres de l'Equip

Dra. Montserrat Duran Pujol
Dr. Ricard Soto Company
Dr. Jordi Planas Maresma
Rosa Lluch Bramón

Dr. Enric Tello Aragay
Dra. Montserrat Carbonell Esteller
Dr. Josep Colomé Ferrer

Antecedents i objectius a assolir i línies de recerca

El Grup de Recerca "Economies pre-industrials i aspectes agraris de les economies industrials" fou creat amb la finalitat de coordinar diferents iniciatives i treballs en curs dins del Departament d'Història i Institucions Econòmiques de la Universitat de Barcelona, molts d'ells relacionats amb grups de treball en altres departaments o universitats. El nexa comú és l'estudi de les economies pre-industrials, concepte que aplega el llarg període que va del segle IX al segle XIX.

**PROJECTES PÚBLICS FINANÇATS PEL MINISTERI DE CIÈNCIA I TECNOLOGIA I
PEL MINISTERI D'EDUCACIÓ I CIÈNCIA EN CONVOCATÒRIES COMPETITIVES**

*El trabajo agrario y la inversión en capital-tierra en la formación de los paisajes
agrarios mediterráneos noroccidentales: una perspectiva comparativa a largo plazo (s.
XI-XX)*

Secretaría de Estado de Universidades e Investigación
Programa Nacional de Promoción General del Conocimiento
BXX2000-0534-02
2001-2003
Import: 3.500.000 Pts
Investigador principal: Dr. Enric Tello Aragay

*Requerimientos y disponibilidades territoriales: cambios económicos en el uso del
suelo y evolución histórica de los paisajes agrarios mediterráneos.*

Ministerio de Ciencia y Tecnología
Programa Nacional de Socioeconomía
SEC2003-08449-C04-03
2003-2006
Import: 39.920,00 €
Investigador principal: Dr. Enric Tello Aragay

CONVENIS

Microfinances i gènere : una perspectiva històrica

Institut Català de les Dones
U-50/05
2005
Import: 2.500 €
Investigadora principal: Dra. Montserrat Carbonell i Esteller

Economies pre-industrials i aspectes agraris de les economies industrials

Universitat de Barcelona
Ajuts a la Recerca
2002-2004
Investigador principal: Dr. Gaspar Feliu Monfort

Els pergamins dels comtes de Barcelona de Ramon Borrell a Ramon Berenguer III

Fundació Noguera
Ajuts a la Recerca
2002-2005
Import: 69.135,00 €
Investigador Principal: Dr. Gaspar Feliu Monfort i Dr. J.M. Salrach

GRUP DE RECERCA D'HISTÒRIA DEL PENSAMENT ECONÒMIC

(Reconegut per la Divisió II, Categoria Especial)

Investigador responsable

Dr. Lluís Argemí d'Ababal

Membres de l'Equip

Dr. Jordi Pascual Escutia
Sr. Javier San Julián Arrupe

Sra. Elsa Bolado Castañera

Antecedents, objectius a assolir i línies de recerca

Aquest Grup de Recerca va començar a treballar com a tal fa més de deu anys, amb una recerca sobre la difusió de la fisiocràcia a Espanya, publicant un treball els Drs. Ernest Lluch i Lluís Argemí. Des d'aleshores, el grup ha continuat el seu treball, especialment sobre el tema del pensament econòmic a Catalunya i Espanya, tant pel que fa a autors espanyols (com ara Echegaray, estudiat per J. Pascual, o com Zuaznavar, estudiat per Javier San Julián), com pel que fa a la difusió de doctrines econòmiques estrangeres a Espanya (el pensament alemany, cameralista, en el segle XVIII, i la influència del krausisme i d'altres corrents del segle XIX, obres publicades o presentades a congressos internacionals pels Drs. Lluch i Argemí).

Les línies de recerca, que afecten a aquests dos temes, amb especial interès pel que fa a Catalunya, es plantegen com a línia de continuació en el futur, a fi de completar una imatge del que fou el pensament econòmic en el nostre país en una de les vessants menys estudiades fins ara: la recepció d'idees foranies, i la seva correcció a fi de fer-les adaptables al nostre context (força diferent d'aquell pel que foren creades). Això permet analitzar les formes generals de difusió i d'adaptació de les idees econòmiques, constatant l'existència de filtres que ajuden a destriar les idees més favorables d'aplicació en una política econòmica.

CONVENIS

Història del Pensament Econòmic
Universitat de Barcelona
Ajuts a la Recerca
2001-2002
Investigador principal: Dr. Lluís Argemí d'Abadal

Història del Pensament Econòmic
Universitat de Barcelona
Ajuts a la Recerca
2004 - 2005
Import: 3.000 €
Investigador principal: Dr. Lluís Argemí d'Abadal

|

|

ACTIVITATS REALITZADES PEL DEPARTAMENT

SEMINARIS DEL DEPARTAMENT

(Departament d'Història i Institucions Econòmiques)

Coordinadors

Dr. Miquel Gutiérrez Poch
Dr. Lluís Castañeda Peyrón

Curs 2003-2004

27 d'octubre de 2003

Luis Bértola

(Universidad de la República, Uruguay):

Globalización en América Latina antes de 1940

17 de novembre de 2003

Javier Pueyo

(Universitat Pompeu Fabra):

Las condiciones de la competencia en la banca española, 1923-1973.

25 de novembre de 2003

Antoni Mas Forners (Universitat de les Illes Balears):

Feudals, terratinents i pagesia "encastellada": Mallorca a la primera meitat del segle XIV.

15 de desembre de 2003

Nàtalia Mora (Nuffield College-Oxford University):

Canvis en la desigualtat salarial a Barcelona, 1856-1905.

27 de febrer de 2004

Christoph Buchheim (Universität Mannheim):

What characterized the business relationship between state and industry in the Third Reich: Force or freedom of contract?.

4 de març de 2004

Luciano Segreto:

(Università di Firenze)

East West Trade in Cold War Europe.

9 de març de 2004

Xavier Cussó, Ramon Garrabou

(Universitat Autònoma de Barcelona)

Enric Tello

(Universitat de Barcelona):

El metabolismo social en la comarca catalana del Vallés (1860-70): flujos energéticos y usos del territorio.

15 d'abril de 2004

Lennart Schön

(Lund University):

Technological waves and the kuznets curve of income distribution.

16 d'abril de 2004

Tony Wrigley:

(University of Cambridge):

The transition to an advanced organic economy: England in 1800 compared with England in 1300.

22 d'abril de 2004

Marco Doria

(Università di Genova):

L'imprenditoria industriale in Italia dall'Unità al 'miracolo economico'.

5 de maig de 2004

Ana Martínez Rus

(Universidad Complutense de Madrid):

La proyección editorial en hispanoamérica durante el primer tercio del siglo XX.

19 de maig de 2004

Atoin Murphy (Trinity College Dublin):

Law and Turgot: the importance of money.

19 de maig de 2004

Joan Ramon Rosés

(Universitat Pompeu Fabra):

Structural Change and Urban-Rural wage gap in Spain, 1850-1930.

21 de maig de 2004

Gilles Dostaler

(Université du Québec à Montréal-UQAM):

The political vision of Keynes.

2 de juny de 2004

Oswaldo Sunkel

(Centro Interuniversitario de Desarrollo-CINDA, Santiago de Chile):

Las perspectivas actuales de América Latina, a la luz de su dinámica estructural histórica.

16 de juny de 2004

Elsa Bolado

(Universitat de Barcelona):

Una aproximación al pensamiento económico anarquista español.

Curs 2004-2005

28 d'octubre de 2004

Gerardo Fujii

(Universidad Autónoma de México):

Exportaciones y crecimiento económico en México a partir de la década de los noventa.

11 de novembre de 2004

Miquel Deyà

(Universitat de les Illes Balears):

Producció i distribució de manufactures a Mallorca 1300-1800: un estudi de la seva evolució en la llarga durada.

23 de novembre de 2004

Maria Camou i Silvana Naubrigades

(Universidad de la República):

Productividad y salario en la industrialización uruguaya: un estudio comparado de una empresa textil y un frigorífico, 1920-1950.

26 de novembre de 2004

Diego Aboal i Gabriel Oddone

(Universidad de la República):

Reglas versus Discrecionalidad: La Política Monetaria en Uruguay entre 1920 y 2000.

9 de desembre de 2004

Adoración Álvaro

(Universitat de Barcelona):

Designing Knowledge in a Peripheral Country: The Emergence of Technichal Consultancies in Spain since the 1950s.

16 de desembre de 2004

Albert Garcia

(Universitat Pompeu Fabra):

*Trabajo, tecnología y empresa en la algodónería catalana *(1833-1874):* sobre la disparidad de transiciones laborales hacia el sistema fabril.*

13 de gener de 2005

Yolanda Blasco Martel

(Universitat Internacional de Catalunya)

Pilar Nogués Marco

(Institut d'Etudes Politiques de París):

El mercado de crédito formal en el take off de la industrialización en Cataluña (1844-1856).

17 de febrer de 2005

Rubén Berenblum

(Universidad de Buenos Aires):

La reconstrucción social y el desarrollo económico en la Argentina contemporánea.

10 de març de 2005

Julio Martínez Galarraga

(Universitat de Barcelona):

Pautas regionales del desarrollo económico (1860-2000). Un estudio para el País Valenciano.

17 de març de 2005

Francesc Nadal, Luis Urteaga i José Ignacio Muro

(Universitat de Barcelona):

La documentación cartográfica de la contribución de inmuebles, cultivo y ganadería. El caso de la provincia de Barcelona (1845-1895).

7 d'abril de 2005

Rolf Petri

(Università di Venezia):

A Technocratic Strategy of Industrial Development: Italy, 1935-1960.

15 d'abril de 2005

Alfonso Herranz Loncán

(Universitat de Barcelona):

Did Spain Gain So Much from the Railroads? The Contribution of Railroad Technology to Spanish Economic Growth (1848-1914). En el marc dels Cafès-Seminaris de la Facultat.

28 d'abril de 2005

Patrick O'Brien

(London School of Economics):

Theories of Technological Progress and Macro Inventions in the British Cotton Textile Industry during the First Industrial Revolution, 1733-1825.

5 de maig de 2005

Anna M. Aubanell

(Universitat Autònoma de Barcelona/Universitat Pompeu Fabra):

Evolución y factores determinantes de la electrificación de la industria madrileña entre 1900 i 1930.

12 de maig de 2005

Marc Prat

(Universitat de Barcelona):

Las estructuras comerciales de la industria algodonera catalana: el triunfo de los viajeros (1867-1900).

19 de maig de 2005

Esther M. Sánchez Sánchez (CSIC):

Saint Gobain en España de 1905 a la actualidad.

2 de juny de 2005

Óscar Zanetti Leucona

(Instituto de Historia de Cuba):

Comercio en transición: Presencia española en el mercado cubano, 1885-1913.

14 de juny de 2005

Paul A. David

(All Souls College, Oxford & Standofd University):

From Keeping "Nature's Secret's to the Institutionalization of "Open Science".

16 de juny de 2005

Laura Calosci

(Universitat de Barcelona):

La transformación del comercio Mediterráneo catalán durante la primera mitad del siglo XIX.

Revista de Historia Industrial



Edita:

Departament D'Història i Institucions Econòmiques (Universitat de Barcelona)

Director:

Jordi Nadal (Universitat de Barcelona)

Directores adjuntos:

Antonio Parejo (Universidad de Málaga)

Carles Sudrià (Universitat de Barcelona)

Consejo de Redacción:

Albert Broder (Université de Paris XII)

Joám Carmona (Universidad de Santiago)

Albert Carreras (Universitat Pompeu Fabra)

Jordi Catalan (Universitat de Barcelona)

Antonio Escudero (Universidad de Alicante)

Antonio Gómez Mendoza (Universidad Complutense de Madrid)

Jordi Maluquer De Motes (Universitat Autònoma de Barcelona)

Pere Pascual (Universitat de Barcelona)

Núria Puig (Universidad Complutense de Madrid)

Albrecht Ritschl (Humboldt University, Berlín)

Luciano Segreto (Università di Firenze)

Jaume Torras (Universitat Pompeu Fabra)

Secretario:

Alex Sánchez (Universitat de Barcelona)

Coordinadora de Recensiones:

Núria Puig (Universidad Complutense de Madrid)

Redacción, administración y suscripciones:

DEPARTAMENT D'HISTÒRIA I INSTITUCIONS ECONÒMIQUES

FACULTAT DE CIÈNCIES ECONÒMIQUES I EMPRESARIALS.

UNIVERSITAT DE BARCELONA

AVDA. DIAGONAL, 690. 08034 BARCELONA

TEL. 93 402 19 32

FAX. 93 402 45 94

E-mail: revhi@eco.ub.es

Producción:

PUBLICACIONES I EDICIONS DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Dep. Legal: B-35.219-92

ISSN: 1132-7200

NÚMERO 23 (2003)

SUMARIO

ARTÍCULOS

Martín Rodrigo, *Los Goytisoló. De hacendados en Cienfuegos a inversores en Barcelona*, páginas 11-37.

Alfonso Herranz Loncán, *Fracasó el sistema ferroviario en España? Reflexiones en torno a la "paradoja del ferrocarril español"*, páginas 39-64.

Fernando Collantes, *Energía, industria y medio rural: el caso de las zonas de montaña españolas (1850-2000)*, páginas 65-93.

Miguel A. López-Morell, *Peñarroya: un modelo expansivo de corporación minero-industrial, 1881-1936*, páginas 95-135.

Patricio Pérez, *Industrialización y competitividad regional: el comercio a través de Santander, 1895-1930*, páginas 137-169.

NOTAS DE INVESTIGACIÓN

Javier Moreno Lázaro, *Historia de una quimera. La industria algodonera en Castilla La Vieja, 1846-1913*, páginas 173-196.

NOTAS DE ARCHIVO

Yolanda Blasco Martel, *Una nueva fuente bancaria: El Banco de Barcelona, 1844-1920*, páginas 199-206.

RECENSIONES

José Miguel Martínez Carrión (editor), *El nivel de vida de la España rural, siglos XVIII-XX*, por Antonio Escudero, páginas 209-213.

Rafael Domínguez Martín, *La riqueza de las regiones. Las desigualdades económicas en España, 1700-2000*, por Santiago Zapata Blanco, páginas 215-221.

Ricardo Hernández García, *La industria textil de Astudillo en el siglo XVIII*, por Montserrat Duran i Pujol, páginas 223-225.

Alain Becchia, *La draperie d'Elbeuf (des origines à 1870)*, por Josep M. Benaul Berenguer, páginas 227-230.

Joshua L. Rosenbloom, *Looking for Work, Searching for Workers. American Labor Markets during Industrialization*, páginas 231-233.

Maria Antonia Marqués Dolz, *Las industrias menores: empresarios y empresas en Cuba (1880-1920)*, por Alejandro García Álvarez, páginas 235-238.

Francesc Cabana, *SA Damm. Mestres cervesers des de 1876*, por Raimon Soler Becerro, páginas 239-242.

William Easterly, *En busca del crecimiento. Andanzas y tribulaciones de los economistas del desarrollo*, por Jordi Catalan, páginas 243-248.

NÚMERO 24 (2003)

SUMARIO

ARTÍCULOS

J.K.J. Thomson, *Transferencia tecnológica en la industria algodonera catalana: de las indianas a la selfactina*, páginas 13-50.

Javier Silvestre Rodríguez, *Los determinantes de la protesta obrera en España, 1905-1935: ciclo económico, marco político y organización sindical*, páginas 51-80.

Maria Magdalena Camou, *El desarrollo de la industria textil en Uruguay entre la Gran Depresión y la Segunda Posguerra Mundial: coyuntura empresarial y políticas económicas*, páginas 81-113.

Pere Colomer Roma, *La política de la piel. El sector curtidos en España (1940-1980)*, páginas 115-159.

NOTAS DE INVESTIGACIÓN

Rosa Ros, *La comercialización de productos corcheros a inicio del siglo XIX: el ejemplo de la empresa Arxer, Hijo y Cía. (1817-1820)*, páginas 163-189.

NOTAS BIBLIOGRÁFICAS

Álvaro Cuervo e Isabel López, *Sobre la Historia Económica de la Empresa, de Jesús M^a Valdaliso y Santiago López*, páginas 193-200.

RECENSIONES

Liah Greenfeld, *The Spirit of Capitalism: Nationalism and Economic Growth XVIII-XX*, por Lluís Argemí, páginas 203-207.

J. Pujol, M. González de Molina, L. Fernández Prieto, D. Gallego y R. Garrabou, *El pozo de todos los males. Sobre el atraso en la agricultura española contemporánea*, por Vicente Pinilla, páginas 209-212.

Aron Cohen, *Minas y mineros de Granada (siglos XIX y XX)*, por Miguel A. Pérez de Perceval, páginas 213-215.

José Manuel Cano Pavón, *Estado, enseñanza industrial y capital humano en la España isabelina (1833-1868). Esfuerzos y fracasos*, por Celia Lozano, páginas 217-221.

Ramón Molina de Dios, *Treball intensiu, treballadors polivalents (Treball, salaris i cost de la vida. Mallorca, 1860-1930)*, por Montserrat Llonch, páginas 223-226.

Eugenio Torres Villanueva (dir.), *Los 100 Empresarios Españoles del siglo XX*, por Francesc Valls, páginas 227-229.

Gabriel Tortella, Alfonso Ballester y José Luís Díaz Fernández, *Del Monopolio al libre mercado. La historia de la industria petrolera española*, por Francesc X. Barca Salom, páginas 231-235.

José Vega Crespo, *Minero Siderúrgica de Ponferrada, 1918-2010. Historia y futuro de la minería leonesa*, por Antonio Santamaría García, páginas 237-239.

Luis Aboites Aguilar, *Excepciones y privilegios. Modernización tributaria y centralización en México, 1922-1972*, por Juan Pro Ruiz, páginas 241-245.

NÚMERO 25 (2004)

SUMARIO

ARTÍCULOS

José Ramón Moreno Fernández, *Serranos hacedores de paños: pluriactividad y protoindustria en la montaña riojana (c. 1750)*, páginas 11-47.

Joan Ramon Rosés, *Industrialización regional sin crecimiento nacional: la industrialización catalana y el crecimiento de la economía española (1830-1861)*, páginas 49-80.

Margarita Vilar Rodríguez, *La ruptura postbélica a través del comportamiento de los salarios industriales: nueva evidencia cuantitativa (1908-1963)*, páginas 81-126.

Carlos Barciela, M^a Inmaculada López y Joaquín Melgarejo, *La intervención del estado en la industria alimentaria durante el franquismo*, páginas 127-162.

NOTAS DE INVESTIGACIÓN

Lluís Torró Gil, *Procedimientos técnicos y conflictividad gremial: el ancho de los peines de los telares alcoyanos (1590-1797)*, páginas 165-182.

NOTAS BIBLIOGRÁFICAS

Carles Manera, *Globalización económica y crisis americana. Comentario a partir de Robert Brenner y Joseph Stiglitz*, páginas 185-196.

RECENSIONES

Jesús Asitgarraga, *Los ilustrados vascos. Ideas, instituciones y reformas económicas en España*, por Jordi Pascual, páginas 199-202.

Albert Carreras y Xavier Tafunell, *Historia Económica de la España Contemporánea*, por Antonio Parejo, páginas 203-208.

Bernard P. Cronin, *Technology, Industrial Conflict and the Development of Technical Education in 19th-Century England*, por Antoni Roca, páginas 209-214.

Luis Germán, Enrique Llopis, Jordi Maluquer de Motes y Santiago Zapata (eds.), *Historia económica regional de España, siglos XIX y XX*, por José Luis García Ruiz, páginas 215-281.

Juan Carmona y James Simpson, *El laberinto de la agricultura española. Instituciones, contratos y organización entre 1850 y 1936*, por Eva Fernández García, páginas 219-221.

Carmen Sarasúa y Lina Gálvez (eds.), *¿Privilegios o eficiencia? Mujeres y hombres en los mercados de trabajo*, por Javier Silvestre Rodríguez, páginas 223-228.

Carlos Barciela (ed.), *Autarquía y mercado negro. El fracaso económico del primer franquismo, 1939-1959*, por Francisco Javier Fernández Roca, páginas 229-231.

Muriel McAvoy, *Sugar Baron. Manuel Rionda and the Fortunes of Pre-Castro Cuba*, por Antonio Santamaría García, páginas 233-236.

Josep Colomé Ferrer (coordinador), *De l'aiguarent al cava. El procés d'especialització vitivinícola a les comarques del Penedès-Garraf*, por Vicente Pinilla, páginas 237-239.

NÚMERO 26 (2004)

SUMARIO

REVISIONES Y DEBATES

Jesús M. Valdaliso, *La competitividad internacional de las empresas españolas y sus factores condicionantes. Algunas reflexiones desde la historia empresarial*, páginas 13-47.

ARTÍCULOS

Pere Pascual domènech, *Moneda e industria. La reforma de 1824 y la acuñación de moneda en Barcelona (1836-1848)*, páginas 57-100.

Montserrat Llonch Casanovas, *Jornada, salarios y costes laborales en el sector textil catalán*, páginas 101-140.

Juan Francisco Zambrana, *La inserción de España en el mercado internacinal de los aceites vegetales: una perspectiva de la crisis del olivar tradicional, 1950-1986*, páginas 141-182.

Miguel A. Sáez, *Herraduras, clavos y arados. Siderurgia y demanda agraria en la España de la segunda mitad del siglo XIX*, páginas 183-207.

RECENSIONES

M.D. Bordo, A.M. Taylor y J.G. Williamson (eds.), *Globalization in Historical Perspective*, por Francisco Comín, páginas 211-215.

J. Nadal (dir.), *Atlas de la industrialización de España*, por Vera Zamagni, páginas 217-218.

C. Erro (dir.), *Historia empresarial. Pasado, presente y retos de futuro*, por Adoración Álvaro, páginas 219-221.

S. López (dir.), *Historia empresarial: juegos, contratos y grupos*, por Carmen Erro, páginas 223-226.

G. Gayot y P. Minard (eds.), *Les ouvriers qualifiés de l'industrie (XVI-XX siècle). Formation, emploi, migrations*, por Olivier Raveaux, páginas 227-229.

F. Valls, *La Catalunya atlántica. Aiguradent i teixits a l'arrencada industrial catalana*, por Josep M. Fradera, páginas 231-234.

J.C. Daumas, *Les territoires de la laine. Histoire de l'industrie lainière en France au XIXe siècle*, por Esteve Deu, páginas 235-239.

M. Martín, J. Garrués y S. Hernández (dirs.), *El Registro Mercantil: una fuente para la historia económica*, por Marc Prat, páginas 241-243.

N. Puig, *Bayer, Cepsa, Repsol, Puig, Shering y La Seda. Cosntructores de la química española*, por Esther M. Sánchez, páginas 245-248.

G. Jones y L. Gálvez-Muñoz (eds.), *Foreing Multinationals in the United States. Managment and Performance*, por Julio Tascón, páginas 249-254

NÚMERO 27 (2005)

SUMARIO

ARTÍCULOS

Iñaki Iriarte Goñi , *La inserción internacional del sector forestal (1849-1935)*, páginas 13-47.

José Ignacio Jiménez Blanco, *Los Larios y la Industria Corchera. Un caso de industrialización fallida en el Campo de Gibraltar*, páginas 49-90.

Noemí M. Girbal-Blacha, *Algodón, envases textiles y tejeduría doméstica. Propuestas industrializadoras del estdo interventor en la Argentina de los años 1940*, páginas 91-120.

Joseba de la Torre, *Instituciones, empresarios y mercado: la industrialización de Navarra bajo el franquismo*, páginas 121-162.

NOTAS DE INVESTIGACIÓN

Paloma Fernández Pérez, *Hilos de metal. La industria del alambre de hierro y de acero en España (1856-1935)*, páginas 165-192.

NOTAS BIBLIOGRÁFICAS

Jordi Maluquer de Motes, *Las cuentas de las regiones. A propósito de una nueva contabilidad regional de España*, páginas 195-208.

RECENSIONES

Joel Mokyr (ed.), *The Oxford Encyclopedia of Economic History*, por José M. Ortiz-Villajos, páginas 211-214.

Enrique Llopis (dir.), *El legado económico del Antiguo Régimen en España*, por Ricardo Robledo, páginas 215-220.

Alberto Vieira, *Canaviais, açúcar e aguardiente na Madeira, séculos XV a XX*, por Antonio Santamaría García, páginas 221-224.

Angels Solà Parera, *Aigua, indústria i fabricants a Manresa*, por Francesc Valls, páginas 225-228.

Pedro Lains, *Os Progressos do Atraso. Uma Nova História Económica de Portugal*, por Luis Eduardo Pires Jiménez, páginas 229-232.

Joan Carles Maixé, Margarita Vilar y Elvira Lindoso, *El ahorro de los gallegos. Orígenes e historia de Caixa Galicia (1876-2002)*, por Joaquim Cuevas, páginas 233-236.

Akira Kudo, Matthias Kipping y Harm G. Schröter (eds.), *German and Japanese Business in the Boom Years. Transforming American Management and Technology Models*, por José Luis García Ruiz, páginas 237-240.

Alessandra Venturini, *Postwar Migration in Southern Europe, 1950-2000. An Economic Analysis*, por Blanca Sánchez Alonso, páginas 241-243.

Ángel de la Fuente Moreno y Xavier Vives Torrents (eds.), *Políticas públicas y equilibrio territorial en el Estado autonómico*, por Mikel Buesa, páginas 245-249.

NÚMERO 28 (2005)

SUMARIO

ARTÍCULOS

José Luís Ramos Gorostiza, *Concepciones económicas en los inicios de la conservación de la naturaleza en España: nexos y contrastes con el caso estadounidense*, páginas 11- 45

Antonio Escudero, *La hegemonía siderúrgica de Vizcaya: un análisis de costes (1890-1913)*, páginas 47-79.

Salvador Calatayud y José Miguel Martínez Carrión, *El cambio tecnológico en el uso de las aguas subterráneas en la España del siglo XX. Un enfoque regional*, páginas 81-115.

Verónica Binda, *Entre el Estado y las multinacionales: la empresa industrial española en los años de integración a la Comunidad Económica Europea*, páginas 117-154.

NOTAS DE INVESTIGACIÓN

Olivier Raveux, *Los fabricantes de algodón de Barcelona (1833-1844). Estrategias empresariales en la modernización de un distrito industrial*, páginas 157-189.

NOTAS BIBLIOGRÁFICAS

Jordi Maluquer de Motes, *¿Cuánto, y cuándo, progresó la economía española? La Contabilidad Nacional retrospectiva de Prados de la Escosura*, páginas 189-200.

RESEÑAS

Manuel Titos Martínez, *El sistema financiero en Andalucía. Tres siglos de historia, 1740-2000*, por Jerónimo Molina Herrera, páginas 203-205.

Enrique Cárdenas Sánchez, *Cuando se originó el atraso económico de México. La economía mexicana en el largo siglo XIX, 1780-1920*, por Rafael Dobado, páginas 207-210.

Manuel González de Molina y Antonio Parejo Barranco (eds.), *La Historia de Andalucía a debate. III. Industrialización y desindustrialización. Una revisión historiográfica*, por Joseán Garrués, páginas 211-214.

Mira Wilkins, *The History of Foreign Investment in the United States, 1914-1945* 215, por Albert Broder, páginas 215-218.

Glicerio Sánchez Recio y Julio Tascón Fernández (eds.), *Los empresarios de Franco. Política y economía en España, 1936-1957*, por Carles Sudrià, páginas 219-223.

Judith Clifton, Francisco Comín y Daniel Díaz Fuentes, *Privatisation in the European Union. Public Enterprise and Integration*, por Manuel Jaén, páginas 225-229.

Antonio Florencia Puntas, *Ingenieros agrónomos, cambio institucional e innovación tecnológica de la agricultura andaluza contemporánea*, por Mercedes Fernández Paradas, páginas 231-234.

SEMINARIS I CONGRESSOS EN ELS QUALS HA PARTICIPAT EL DEPARTAMENT

LOS RETORNOS DE AMÉRICA EN EL SIGLO XIX. HOMBRES, DINERO, CULTURA Y POLÍTICA

Barcelona 18 de juny de 2004

Departament d'Història i Institucions Econòmiques (Universitat de Barcelona)/ Institut
d'Història Jaume Vicens Vives (Universitat Pompeu Fabra)

Amb la col·laboració de l'Institut Català de Cooperació Iberoamericana

X SIMPOSIO DE ANÁLISIS DE HISTORIA ECONÓMICA. ANÁLISIS DE REDES EN LA HISTORIA ECONÓMICA

Bellaterra 27-29 de gener de 2005

Universitat Autònoma de Barcelona/Universitat de Barcelona/Universitat
Pompeu Fabra

LA INDUSTRIA Y EL MERCADO MUNDIAL: EL CAMBIO DE VENTAJA COMPARATIVA EN PERSPECTIVA HISTÓRICA

Alacant, 17 i 18 de febrer de 2005

(Pre-sesión del VIII Congreso de la Asociación de Española de Historia Económica)

Universitat d'Alacant/Universitat de Barcelona

SEMINARIO DE HISTORIA DE LA EMPRESA EMPRESA ESPAÑOLA Y EXPORTACIÓN. UNA PERSPECTIVA DE LARGO PLAZO

Centro para la Historia de la Empresa

18 al 22 de julio de 2005
Soria

***ANÁLISIS DE SERIES TEMPORALES DE LARGO PLAZO Y LOS PROBLEMAS
DEL DESARROLLO LATINOAMERICANO***

1 i 2 de juliol de 2005

Organizadors:

Universitat de Barcelona, Universitat Pompeu Fabra y la Comisión Económica para América Latina (CEPAL)